

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izjemni nedelje in praznika. — Inserati do 80 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101, SLOVENJ GRADEC, Slomškova trg št. 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Teden dni velike bitke v Egiptu

Angleške čete zasledujejo Italijane še naprej proti libijski meji — Na italijanski strani se bori predvsem fašistična milica — Puščavski viharji ovirajo vojne operacije

Kairo, 16. dec. AA. (Reuter). Vrhovno poveljstvo britanskih oboroženih sil na Srednjem vzhodu je izdalo poročilo, ki pravi: Na egiptskem bojišču se operacije nadaljujejo, kjer naše čete zasledujejo sovražnika še naprej. Tod divja puščavska burja in je videti zelo slabo. Na ostalih frontah ni nobenih posebnih dogodkov.

Kairo, 16. dec. s. (Reuter). Včeraj popoldne je bilo izdano kratko uradno poročilo, ki pravi, da se boji v Zapadni puščavi deloma že vrše na libijskem ozemlju. Zadnji angleški vojni komunikci, ki je bil objavljen pozneje, pa pravi samo, da se operacije ob libijski meji nadaljujejo ter da pešeni viharji ovirajo operacije.

Po neuradnih poročilih so glavni boji še vedno v teku južno od Solluma na egiptskem ozemlju tik libijske meje. Tu skušajo Italijani braniti prelaz Halfaya na približno 100 m visoki vzpetini. Angleška vojska mornarice pomaga vojski v operacijah ter je sproti zopet močno obstreljevala italijanske postojanke pri Sollumu. Na italijanski strani so v boju predvsem oddelki fašistične milice.

Reuterjev poročevalec na fronti javlja, da število italijanskih ujetnikov in množina zaplenjenega vojnega materiala stalno narašča. Skozi pešene viharje, ki divjajo neprestano že teden dni, odvažajo italijanske ujetnike večinoma s tovornimi avtomobili v zaledje. Angleška oklopna brigada, ki je bila nameščena v Bukbuku, je javila, da je sama zajela 14.000 ujetnikov ter je proslila za vojsko pomoč, ker zaradi nadzorstva nad številnimi ujetniki ne bi sicer mogla nadaljevati s operacijami na bojišču. Brigadi je bil poslan na pomoč neki angleški polk in sedaj je krenila brigada zopet v boje ob libijski meji. Posebno mnogo ujetnikov prihaja iz raznih manjših italijanskih vojaških taborišč v notranjosti puščave, ki jih Angleži mestoma šele sedaj zasledajo.

Kairo, 16. dec. s. (Reuter). Cenijo, da je angleška vojska v Zapadni puščavi že doslej zaplenila dvakrat več vojnega materiala, kakor ga je sama uporabila za izvedbo ofenzive.

Komunikacije angleške admiralitete
London, 16. dec. s. (Reuter). Angleška admiraliteta je objavila sproti naslednji komunikci: Eдинице angleškega vojnega brodogoja v Sredozemlju nadaljujejo z uspešnimi operacijami v podporo angleške vojske v Zapadni puščavi ob obali med Sidi Baranijem in Bardijo. Vojne ladje so vso noč od sobote na nedeljo obstreljevale Bardijo. Italijanski motorni torpedni člani so izvedli brezuspešen napad na eno izmed angleških vojnih ladij. Napad je bil odbit. Angleški rušilci so potopili italijansko podmornico Najade, ki je skušala napasti angleško vojno brodogoj.

Letala vojne mornarice stalno sodelujejo z vojnimi ladjami. V petek zvečer so bombniki vojne mornarice napadli mesto Tripoli ter vrgli nanj 4 tone bomb. Več bomb je direktno zadelo cilje v pristanišču. Tudi več ladij je bilo zadetih. Ob libijski obali sodelujejo letala vojne mornarice stalno z letali vojnega letalstva.

Poročilo poveljstva angleškega letalstva
Kairo, 16. dec. s. (Reuter). Svojnimi komunikci poveljstva angleškega letalstva na Bliznjem vzhodu javlja med drugim, da so v soboto in v noči od sobote na nedeljo angleški bombniki nadaljevali z neprestanimi napadi na italijansko letalstvo v Libiji. Poleg tega je bil izveden bombni napad večjega štila na italijansko postojanko Bardijo v Libiji, čeravno je mesto branilo 50 italijanskih lovskih letal. Angleška letala so močno bombardirala tudi Sollum, kjer se še drže italijanske čete.

Pet angleških lovskih letal tipa Gladiator pod vodstvom avstralskih pilotov se je spopadlo z 12 italijanskimi letali. Več italijanskih aparatov je bilo sestreljenih. Skupno so v teku sobote izgubili najmanj 24 letal. Na angleški strani pogrešajo tri letala.

Kako je bilo zavzeto taborišče Mibeue
Kairo, 16. dec. s. (Reuter). Reuterjev poseben poročevalec, ki je iz Aleksandrije prispel v Sidi Barani, pripoveduje, da je za težavno potovanje skozi puščavo rabili dva dni in da si šele sedaj predstavlja, kakšno ogromno nalogo je opravila angleška vojska, ko je v tako kratkem času prodrla preko velike razdalje do italijanskih postojank in jih osvojila. Poročevalec pravi dalje, da je na poti proti Sidi Baraniju srečaval skoraj neprekinjene kolone zaplenjenih italijanskih tovornih avtomobilov, tankov in tovornih vozil. Skladišča municije in živil v Sidi Baraniju so Italijani zapustili nedotaknjena, ker za njihovo odstranitev ni bilo več časa.

Reuterjev poročevalec navaja tudi nove podrobnosti o zavzetju utrjenega italijanskega taborišča Mibeue v notranjosti pu-

ščave, ki so ga ob začetku angleške ofenzive Angleži najprej zasedli. Italijanski general Maletti je tu poveljeval približno 3000 libijskim vojakom, ki so stali pod poveljstvom italijanskih častnikov. Prav Maletti je oklopni oddelek je bil izbran, da bi o priliki prišel z novo ofenzivo proti notranjosti Egipta. Italijansko taborišče v

Mibeue je bilo močno utrjeno. Obsegalo je štiri kvadratne milje površine. Ob mejah taborišča so bili razmeščeni topovi, protitankovski in protiletalski topovi in strojnica. Angleži so o priliki zavzeta taborišča zajeli ogromne množine tankov in drugih vozil vseh vrst. Sedaj je v Mibeue indijska posadka.

Mibeue je bilo močno utrjeno. Obsegalo je štiri kvadratne milje površine. Ob mejah taborišča so bili razmeščeni topovi, protitankovski in protiletalski topovi in strojnica. Angleži so o priliki zavzeta taborišča zajeli ogromne množine tankov in drugih vozil vseh vrst. Sedaj je v Mibeue indijska posadka.

Mraz in snežni zameti na albanskem bojišču
Grki poročajo le o krajevnih akcijah — Glavni boji še vedno za Tepeleni in Klisuro Italijani dobivajo nova ojačenja in je njih odpor močnejši

Atene, 16. dec. s. (Atenska tel. ag.) Grški generalni štab je objavil pomoči naslednje 50. vojni poročilo. V teku včerajšnjega dne je grška vojska uspešno izvedla na bojišču nekaj lokalnih akcij. Grške čete so zopet zasedle nekaj gorskih vrhov. Zajeti je bilo mnogo italijanskih vojakov, pa tudi več strojnica, havbic in drugega vojnega materiala.

Angleška in ameriška poročila
Atene, 16. dec. s. (Reuter). Na bojišču v Albaniji se vrše glavni boji trenutno pri Tepeleniju in Klisuri ter v gorovju severnozahodno od Podgradca. Pri Tepeleniju so Grki znova napredovali.

Atene, 16. dec. s. (Ass. Press). Po zadnjih informacijah Grki na bojišču v Albaniji še vedno skoraj povsod napredujejo. Zelo hudi boji so bili zadnje dni pri Podgradcu. Tu se je posebno udeleževalo italijansko letalstvo. Več eskadril italijanskih bombnikov je zaporedoma bombardiralo grške postojanke.

Boje zelo otežuje slabo vreme. Dočim se je v soboto nebo nekoliko zjasnilo, so včeraj v albanskem gorovju zopet divjali snežni viharji.

Aktivnost angleških bombnikov
Atene, 16. dec. s. (Reuter). Poveljstvo angleškega letalstva v Grčiji je javilo v svojem sročnem komunikciu da se v soboto angleški bombniki dvakrat napadli Valono. Prvič so napadli skladišča in motorizirane transporte, drugi pa letališča. Vsa angleška letala so se vrnila s teh napadov.

V petek zvečer so angleški bombniki bombardirali italijansko pomorsko oporišče Crotona v Tarantskem zalivu. Po grških informacijah se angleški bombniki v soboto večkrat napadli tudi Napoli, vendar o tem še ni izdano angleško uradno poročilo.

Borba za položaje okoli Podgradca
Bitoli, 16. decembra. e. Kljub zelo slabemu vremenu, ki vlada na severni italijansko grški fronti, so se boji v okolici Podgradca nadaljevali. Topniško in pehotno streljanje se sliši dan in noč na jugoslovanskem ozemlju.

Neprestani snežni zameti vedno bolj in bolj otežujejo operacije pa tudi preskrbo čet. Obe strani si prizadevata, da bi si priborili kar najboljše položaje, kajti če bo še naprej tako snežilo, v tem predelu sploh ne bo mogoče misliti na nadaljnje operacije. Italijansko topništvo, ki je na tem odseku številnejše in zavzema nadvladujoče položaje, obstreljuje grške položaje okrog Podgradca, zlasti okrog vasi Starova in Vrdova, od koder so Grki v zadnjih dneh poskušali, da pomaknejo svoje čete bolj proti severu, a brez uspeha.

Dasi je vreme zelo neugodno, kaže italijansko letalstvo veliko aktivnost. Poleg neposrednega bombardiranja samih položajev med Podgradcem in Cerovom Italijani vsak dan tudi bombardirajo cesto Podgradec—Korica, edino prometno žilo za preskrbo grških čet pri Podgradcu. To bombardiranje izvajajo velike formacije letal in se močne eksplozije slišijo tudi na našem ozemlju. Prav tako pa tudi grško letalstvo kaže precejšnjo aktivnost, a ne v toliki meri kakor italijansko.

Po vesteh iz grških virov so grške čete v dolinah rek Skumba in Devoli naletele na močan odpor Italijanov. Včeraj so divjali srđiti boji na tem delu fronte, ker so Italijani dobili znatna ojačenja.

Ohrid, 16. dec. e. Boji okoli Podgradca so se nadaljevali kljub velikemu mrazu. Grki drže na tem odseku obalo Ohridskega jezera s Podgradcem in del planine Mokre. Italijani pa drže ostali del obale

Mibeue je bilo močno utrjeno. Obsegalo je štiri kvadratne milje površine. Ob mejah taborišča so bili razmeščeni topovi, protitankovski in protiletalski topovi in strojnica. Angleži so o priliki zavzeta taborišča zajeli ogromne množine tankov in drugih vozil vseh vrst. Sedaj je v Mibeue indijska posadka.

Mibeue je bilo močno utrjeno. Obsegalo je štiri kvadratne milje površine. Ob mejah taborišča so bili razmeščeni topovi, protitankovski in protiletalski topovi in strojnica. Angleži so o priliki zavzeta taborišča zajeli ogromne množine tankov in drugih vozil vseh vrst. Sedaj je v Mibeue indijska posadka.

Mibeue je bilo močno utrjeno. Obsegalo je štiri kvadratne milje površine. Ob mejah taborišča so bili razmeščeni topovi, protitankovski in protiletalski topovi in strojnica. Angleži so o priliki zavzeta taborišča zajeli ogromne množine tankov in drugih vozil vseh vrst. Sedaj je v Mibeue indijska posadka.

Poročila grških listov
Djevdjelija, 16. dec. e. Po grških poročilih je bila včeraj največja aktivnost na južni fronti. Grški listi objavljajo vesti o operacijah prejšnjega dne, ki pravi, da so se boji vršili na vseh frontah od morske obale do Podgradca. Operacije so se razvijale ugodno za Grke, ki se jim je posrečilo, da so zavzeli nekaj točk strateškega pomena.

Vojni poročevalci tujih listov s fronte pa javljajo, da so se prejšnji dan vršile srđite borbe severno od Podgradca. Poročila navajajo, da so se Grkom posrečile taktični pokreti in da so zasedli nekatere položaje na vrhovih. Italijanske čete se zelo močno upirajo. Lahko se reče, da je ta odpor vedno močnejši. Italijani se hitro utrjujejo na zavzetih položajih. Na podlagi vsega tega se lahko sklepa, da pride v kratkem do bojev širših razmer.

Ameriški bombniki za Grčijo
Atene, 16. dec. s. (Ass. Press). Po grških informacijah je ameriška vlada dovolila prodajo 30 bombnikov najnovejšega tipa Grčiji. Vest o dobavi ameriških letal je izzvala v Grčiji veliko zadovoljstva.

Položaj v Vichyju
Maršal Petain je nasilno odstranil dosedanjega zunanjega ministra Lavala in imenoval na njegovo mesto Flandina — Ugibanja o vzrokih Lavalove aretacije

Vichy, 16. dec. i. Poglavar francoske države maršal Petain je obvestil kancelarja Adolfa Hitlerja, da je imenoval za zunanjega ministra Pierra Ettienne Flandina, ki ga smatra za bolj sposobno osebo kakor njegovega prednika za nadaljevanje politike zблиžanja med Nemčijo in Francijo.

Bern, 16. dec. i. Uradni komentar francoske vlade naglašja, da je Laval odstopil edino iz notranjepolitičnih razlogov, kar je potrdil tudi maršal Petain v svojem govoru po radiu. Sprememba v sestavi francoske vlade ne pomeni spremembe v odnosih do Nemčije. Službeni list objavlja sestavo nove vlade. Namesto Lavala je prišel Flandin, a Chevalier je imenovan za državnega tajnika namesto Riporta, ki je postal odstopnik.

Minister Baudoin je začasno poveljstvo vodstvo odseka za informacije in propagando Dixieru Vignancouru. Kaže, da bo to mesto definitivno poverjeno bivšemu narodnemu poslancu Bergerju.

Narod ni reagiral
Vichy, 16. dec. e. Po zadnji zgodovinski izjavi maršala Petaina, v kateri je med drugim izjavil, da je vlada v Vichyju izvršila majhno rekonstrukcijo in da ostane on še vedno na čelu državne uprave, so pričakovali, da bo prišlo do reakcije naroda v državi. Smatrali so, da bo nastalo kako razburjenje, toda ne včeraj niti predvčerajšnjim ni bilo nobene reakcije. Seveda je bil velik del javnega mnenja presenečen s to spremembo: Po govoru maršala Petaina po radiu niso nastale nikake manifestacije. Laval kot podpredsednik vlade ni užival nobene osebne popularnosti.

Anglesko stališče še ni znano
London, 16. dec. s. (Reuter). V angleških uradnih krogih k spremembam v francoski vladi ne dajejo še vedno nobenih določenih komentarjev, ker položaj v Vichyju očitno še ni lasen. Pač na pripominjanje v angleških krogih, da Flandin nikdar ni bil sovražnik Anglije, dočim je Laval vedno kazal do Anglije le sovraštvo.

Laval retiran
New York, 16. dec. s. (Un. Press). New York World Telegraph poroča iz Vichy-

Zadovoljstvo v Egiptu
Kairo, 16. dec. s. (Reuter). Tukajsnji list »Al Ahram« prinaša izjavo egiptskega ministrskega predsednika Huseina Sira paše, ki pravi, da je Egipt z veseljem in zadovoljstvom sprejel vest o angleški zmagi v Zapadni puščavi. Angleška zmagata, v ka-

Zahvalna služba božja v Atenah
Atene, 16. dec. s. (Reuter). V anglikanski cerkvi sv. Pavla v Atenah je bila večeraj slovesna služba božja v zahvalo za uspešen napad angleških letal na italijansko vojno brodogoje v Tarantu. Grški nadškof je ob tej priliki izročil angleškemu mornariškemu atašeju dve dragoceni ikoni, ki bosta v znak grške zahvale za ta angleški podvig odslej nameščeni na angleških nosilcih letal, s katerih so angleška letala izvedla napad na Taranto.

Napadi na Malto
Kairo, 16. dec. s. (Reuter). Uradni komunikci, ki je bil objavljen na Malti, javlja, da je bil v noči od sobote na nedeljo na otoku ponovno letalski alarm. Sovražna letala so večkrat v presledkih izvedla napade na otok. Vrženih je bilo več bomb, ki pa so povzročile le malo škodo in nobenih žrtev.

V Albaniji in Afriki se bo odločil izid te vojne
Važen govor Giovannija Ansaldo, direktorja glasila zunanjega ministra grofa Ciana

Rim, 16. dec. i. Včeraj ob 17. je po radiu govoril Giovanni Ansaldo, direktor lista »Il Telegrafo«. Njegov včerajšnji govor je bil zlasti odločen tako po naglasu kakor po besedah. Govoril je italijansko narodu v zvezi s situacijo na bojiščih v Albaniji in Afriki. Najprej je omenil matere in žene, ki so posilje svoje može v vojno, a so sedaj v velikih skrbeh, ker ne vedo za njih usodo, zlasti o onih, ki so bili v najtežjih bitkah, a o njih nimajo nikakih informacij. Njihovo stanje je zelo težko in ves italijanski narod mora biti na strani teh žena, ki so prav v tem času največje mučenice in ki prinašajo največje žrtve za zmagoto. Ansaldo je rekel med drugim:

Malo poprej me je poklicala neka žena. Ima sina v Zapadni puščavi, kjer se sedaj bje velika bitka. Ta mati me je vsa obupana vprašala, naj ji povem, kaj je z njenim sinom, kako mu gre in kaj bo z njim. Kaj naj ji rečem? Rekel sem ji, da je tu veliki Bog, ki bo pomagal njenemu sinu, samo Bog mu lahko pomaga v srđiti bitki dveh imperijev.

Nato je Ansaldo precej ostro govoril o premmogih Italijanih, ki so dosedaj vojno smatrali za nekaj udobnega. Prvih pet mesecev je bila za Italijo vojna v resnici udobna zadeva. Niti vojska, niti meščanstvo niso občutili težjih posledic vojne.

„Posvetovalna zbornica“
Zeneva, 16. dec. i. Včeraj popoldne je bila seja ministrskega sveta v Vichyju. Po seji je bilo izdano službeno obvestilo, ki pravi, da namerava maršal Petain ustvariti posvetovalno zbornico. Petain namerava ustanoviti »Ansamble consultative«, ki bo služila kot posvetovalni organ. Gre za politično korporacijo, ki bi v izrecnih vprašanjih na željo šefa države dala svoja mišljenja. Baje bo v kratkem objavljen zakon o ustanovitvi te zbornice.

V Berlinu so zadovoljni
Berlin, 16. dec. i. Vstop Flandina v vlado maršala Petaina ni v Berlinu izzval presenečenja. Nemški tisk je njegovo imenovanje za zunanjega ministra sprejel simpatično, ker je njegov članek v »Matin« o odgovornosti francoskih državnikov za vojno našel v Berlinu polno razumevanje. Govori se, da je Flandin v Berlinu »persona grata«.

Anglesko stališče še ni znano
London, 16. dec. s. (Reuter). V angleških uradnih krogih k spremembam v francoski vladi ne dajejo še vedno nobenih določenih komentarjev, ker položaj v Vichyju očitno še ni lasen. Pač na pripominjanje v angleških krogih, da Flandin nikdar ni bil sovražnik Anglije, dočim je Laval vedno kazal do Anglije le sovraštvo.

Laval retiran
New York, 16. dec. s. (Un. Press). New York World Telegraph poroča iz Vichy-

Ruska vojna mornarica
Moskva, 16. dec. AA. (Tass) Ljudski komisar za mornarico admiral Kuznetsov je izjavil, da je zelo zadovoljen s stanjem v mornarici in z vzgojo mornarjev in ostalih in da je v zvezi s tem raznim edincem mornarice izročil zašave in to nekaterim poveljnikom mornarice, ker so zadovoljivo izvršili njegove ukaze o večbanju, zlasti pa o topovskem streljanju in spuščanju torpedov. Razdeljena so bila darila in denarju in vrednostnih predmetih.

tero Egiptčani nikdar niso dvomili, je zmagata zaveznikov Egipta in zato tudi egiptska zmagata. Husein Sira paša omenja dalje, da je preko njega kralj Faruk izrazil angleški vojski svoje čestitke k zmagi, prav tako pa je preko angleškega poslanika Lanpsona čestitala egiptska vlada angleški vladi.

Napadi na Malto
Kairo, 16. dec. s. (Reuter). Uradni komunikci, ki je bil objavljen na Malti, javlja, da je bil v noči od sobote na nedeljo na otoku ponovno letalski alarm. Sovražna letala so večkrat v presledkih izvedla napade na otok. Vrženih je bilo več bomb, ki pa so povzročile le malo škodo in nobenih žrtev.

V nedeljo zjutraj je bil zopet alarm na Malti, ker so se bližala otoku sovražna letala. Nobeno letalo pa ni dospelo nad otok.

V Albaniji in Afriki se bo odločil izid te vojne
Važen govor Giovannija Ansaldo, direktorja glasila zunanjega ministra grofa Ciana

Vedno so se mogla čitati samo ugodna poročila o manjših uspešnih akcijah in ljudje so se živeli v sanje, da se bodo nekoga dne prebudili in da bo zmagata Italiji prinesena kakor dar z neba. Zlasti letos je bilo zelo očitno, kako je bila italijanska riviera in vsa letovišča napolnjena, celo bolj nego pred vojno. V tem pogledu so se značilno vedli vsi italijanski sloji. Rekli so, da je to prav za prav ono, kar morajo delati Italijani, da tako pokažejo mirne živce. Mnogo in premmogo je bilo Italijanov, ki niso razumeli, kaj pomeni vojna.

Zdaj so se razmere spremenile. Po petih mesecih so za Italijo nastali prvi vojni časi. Kar se dogaja v Albaniji in Afriki, mora prestreži vsi italijanski narod, ki mora začeti drugače reagirati na vojno. Zmagata ne bo darovana z neba, ker je Italija v vojni z enim največjim imperijem zgodovine in sveta, z Veliko Britanijo, ki je zbrala vse svoje moči, da zlomi prav Italijo. Bitke v Afriki in Albaniji dokazujejo te trditve. Italijani morajo to razumeti in zavzeti drugo stališče. Prenehati mora dosedanje mišljenje, da jih ne bo sram pred ženami in materami, ki imajo svoje može in sinove v sprednjem otmju in v Albaniji in v Afriki, kjer se bo odločil izid te vojne.

Ja, da je bil bivši podpredsednik in zunanji minister Laval že v petek aretiran in je sedaj v zaporu. Maršal Petain je bje odredil Lavalovo aretacijo takoj po seji vlade, na kateri Laval kljub Petainovi zahtevi ni hotel podati ostavke.

Vest o Lavalovi aretaciji še ni uradno potrjena. O vzrokih Lavalove odstopa se slišijo razna ugibanja. Informacije, ki prihajajo preko Svice, pravijo, da je delal Laval na to, da bi vlada v Vichyju napovedala Angliji vojno. Drugi viri vede povedati, da je prišlo med Petainom in Lavalom do spora zato, ker se je Laval brez vednosti francoske vlade tajno pogajal glede nekaterih zadev z nemško vlado. Nekateri vesti na zopet pravijo, da je bil Laval odstopljen na nemško zahtevo, ker v svojem prizadevanju za francosko-nemško zblizanje ni imel dovolj uspeha.

Bern, 16. dec. e. (United Press). V dobro poučenih krogih pričajo, da je bil Laval preden so zveščali od njeza, naj postal ostavko, ker njezan v svojem stanovanju v Vichyju. Pri njem so napravili hišno preiskavo ter zaplenili vse spise, ki so jih našli.

Zeneva, 16. dec. e. Kačer javljajo iz Vichyja, je bil zamenjan šef državne radijske postaje v nezasedenem nasu Francije Bannefov, osebni prijatelj podpredsednika Lavala. Na njegovo mesto je imenovan novinar in radijski napovedovalec Jean Masson.

Letalski napadi na Anglijo

Preteklo noč so vrgla nemška letala zažigalno in eksplozivne bombe predvsem na industrijsko ozemlje

London, 16. dec. s. (Reuter) Letalsko in notranje ministrstvo, javljata v svojem današnjem jutranjem komunikatu:

Sovražni bombniki so izvedli sredi noči napad na industrijsko ozemlje v severni Angliji. Povzročena je bila škoda na hišah in drugih imetju. Kolikor je razvidno iz dosegljivih podatkov, štelo slovenskih žrtev ni veliko. Zlasti v enem izmed napadenih mest je bilo povzročeno mnogo požarov, toda vsi so bili kmalu pod kontrolo.

Manjšega obsega napad je bil izvršen ponoči na razne dele Londona. Škoda je majhna in slovenskih žrtev malo. Napadi na razne druge dele Anglije so povzročili preteklo noč zelo malo škode in zelo malo žrtev.

Snočni komunikate letalskega in notranjega ministrstva je javil, da večerjave dan na Anglijo ni bila vržena niti ena bomba.

London, 16. dec. s. (Reuter) Sovražni letalski napadi na Anglijo preteklo noč niso imeli posebno velikega obsega. Vsi napadi so bili že pred polnočjo končani. Glavni napad je bil usmerjen na severovzhodni del države, kjer je bilo zlasti na eno izmed mest vrženih mnogo eksplozivnih in

zažigalnih bomb, ki so povzročile škodo predvsem v delavskem predmestju.

Na London je padlo sredi noči manjše število bomb. Protiletalsko topništvo v prestolnici pa je streljalo izredno močno.

Angleški bombniki nad Berlinom

London, 16. dec. s. (Reuter) Letalsko ministrstvo javlja. Preteklo noč so angleški bombniki izvedli med drugim daljši napad na razne cilje v okolici Berlina.

New York, 16. dec. s. (Columbia B. S.) Iz Berlina javljajo da so po večtedenskem presledku sredi angleški bombniki zopet prileteli nad Berlin. V nemških informacijah pa angleška letala niso metala na Berlin bomb, temveč letake.

Berlin, 16. dec. AA. (DNB). Sredi noči so angleška letala hotela izkoristiti ugodno vreme in napasti nemško prestolnico. Zaradi močnega udeleževanja protiletalskega topništva so bila letala prisiljena, da so se obrnila proti jugu. Samo majhnemu številu letal se je posrečilo preleteti preko berlinske predmestje, kjer so pa metala samo letake.

Šelimo, da bi Narodni izseljenski odbor ob podpori vse narodno zavodne javnosti čim prej uresničil vse te lepe naloge ter da bi bilo njegovo delo tudi vedno omogočeno s primernimi podporami države in vseh drugih poklicnih.

Bolgarska politika

Sofija, 16. dec. AA. (DNB). Iz govora, ki ga je imel kralj Boris pred poslanci sobranja, poudarjalo v bolgarski javnosti zlasti dva odstavka: Naglasno je bilo neizpremenjeno stališče v zunanji politiki bolgarske vlade in nato je bila poudarjena važnost socialnih vprašanj.

List »Utro« v zvezi s tem označuje kraljev govor in sledi način: Kralj želi Bolgariji mir na zunanji, na znotraj pa želi ureditev gospodarskega vprašanja za ves narod.

Ostali listi tudi komentirajo kraljev govor in nekaj poslancev je podalo vse svoje vtise o tem nagovoru. Vse te izjave pa se strinjajo v tem: Vdanost vladarju, navdušenost, poudarjanje njegovega državnika stališča.

V zvezi s tem opozarjajo poslanci, da jih je kralj poslušal z velikim zanimanjem in razumevanjem vse časa ko so razlagali važna vprašanja države. Zlasti se poudarila vabilo kralja poslancem, naj sramo med ljudstvo in naj z njim pridejo v čim ožji stik.

List »Duma« objavlja poročilo o sprejemu poslancev pri kralju Borisu in prinaša naslednji izveček iz njegovega govora: Največja dolžnost nas vseh je, da ohranimo naš narod zedinjen in celoto njegove moralne in ustvarjalne sile.

Predsednik Roosevelt zopet v Washingtonu

New York, 16. dec. AA. (DNB). Predsednik Roosevelt, ki je svoje potovanje proti Washingtonu prekinil v Warm Springsu (Georgia), je sredi odpočitja v Washingtonu. Predsednik Roosevelt je imel dolg telefonski pogovor z zunanjim ministrom Hullom.

New York, 16. dec. AA. (Tass). »New York Times« pišejo, da je pričakovati, da se bodo po vrnitvi Roosevelta s križarjenja okrepile vojaške priprave v Ameriki in da se bo povečala pomoč Angliji.

Rooseveltovo odposlanec dospel v Evropo

Lizbona, 16. dec. AA. (DNB). S čezmorskim letalom Atlantic Clipper je prispel semkaj ameriški polkovnik Donovan, ki potuje v London v posebni nalogi. V njegovem spremstvu je diplomatski kurir.

Polkovnika Donovanu so pričakovali na letališču predstavnik ameriškega in angleškega poslanstva v Lizboni. Donovan ni hotel dati nobene izjave glede naloge, ki naj jo opravi v Evropi. Rekel je samo to, da bo kmalu odpotoval naprej v London, ki je prvi cilj njegovega potovanja.

Z istim letalom je prispelo tudi več ameriških častnikov, ki potujejo tudi v London. Z drugim letalom je prispel ravnatelj angleške cenzure na Bermudskih otokih. Vsi skupaj bodo kmalu odpotovali v London.

Ameriške vojske ladje v Manilli

New York, 16. dec. AA. (Stefani). V Manillo je prišlo 12 ameriških vojskih letal. Sedaj je na Filipinskih otokih 26 letal.

Zadušnica za Lothianom

Washington, 16. dec. s. (Ass. Press) V tukajšnji katedrali je bila večerj popoldne žalna svečanost za pokojnim angleškim veleposlanikom lordom Lothianom. Pri blagoslovitvi Lothianovega trupla sta bila navzoča posebna zastopnika predsednika Roosevelta in kanadskega guvernerja vojvode Athlonskega. Nadalje so bili prisotni Rooseveltova soproga, zunanji minister Hull, več drugih članov ameriške vlade ter diplomatski zbor. Med žalno svečanostjo so molili tudi posebno molitev za angleški narod in usodo angleškega imperija.

Madžarsko italijansko prijateljstvo

Budimpešta, 16. dec. AA. (MTI) Madžarska zveza rodoljubov je imela večerj vedno veliko zborovanje, ki se ga je udeležilo nad 100.000 oseb. Navzoči so proslavljali zmago gibanja, ki ga je pred 21 leti proti komunistični diktaturi začel Horthy. Stevilna zastopstva iz vse države so prišla na zborovanje. Govoril je predsednik vlade grof Teleki, ki je izjavil v svojem govoru, da se segedinsko gibanje lahko vzporedi z italijansko nacionalno revolucijo, kajti z Italijo vežejo Madžarsko prisrčne vezi.

Po govornih so mimo regenta Horthyja korakale množice in je Horthy tudi govoril. V svojem govoru je poudaril, da je v tistih zgodovinskih dneh Madžarska lahko opravila svoje veliko delo samo zaradi tega, ker so vsi Madžari s fanatično vero in rodoljubjem z najsikromnejšimi sredstvi opravili svojo dolžnost.

Voja industrija v Avstraliji

Melbourne, 16. dec. AA. (Reuter). Avstralska vlada je naročila, da se v Kvanstendnu zgradi tovarna za vojno industrijo v vrednosti milijon funtov šterlingov. V teh tovarnah bodo proizvajali topove, municije in drug vojaški material. Ministev za preskrbo je izjavil, da bodo te tovarne zaposlevala 2500 delavcev. Poudaril je tudi, da bodo zgradili celo vrsto delavnic za izdelavo raznih pomožnih sredstev, ki so potrebna za vojno industrijo.

Zimski sport v Rusiji

Moskva, 16. dec. AA. (Tass). V tem letu se v Rusiji zelo živo dela na polju zimskega sporta. Te dni bodo priredili veliko smučarsko tekmo v Kirovu, kjer bo sodelovalo okoli sto tekmovalcev. Druga velika tekma se je začela v Sertavali v Kareliji. Smučarsko tekmo za prvenstvo SSSR za leto 1941 bodo priredili meseca januarja, kjer bo sodelovalo 850 smučarjev. Tudi na polju drsnalnega sporta je velika živahnost. Umetna drsleca Andrejev in Kuznjecov sta v odlični formi.

Delo v španskih rudnikih

Madrid, 16. dec. AA. (DNB). Službeni list španske vlade objavlja uredbo, o osemurnem delu v španskih rudnikih.

† Dr. Anton Korošec

na mrtvaškem odru v banski palači

Beograd, 16. decembra

V soboto popoldne so prepejali truplo pokojnega prosvetnega ministra in bivšega predsednika vlade dr. Antona Korošca iz stanovanja v senat in ga položili na mrtvaški oder v veliki sejni dvorani. Večeraj okrog 10. je opravil žalne molitve ob mrtvaškem odru senator Smodej. Častno stražo ob krsti so prevzeli slovenski fantje v krojih. Pokojnika so prišli kropiti mnogi očilniki, ministri, generali, zastopniki tujih držav v Beogradu itd. Ob 14. so krsto zaprli in truplo prenesli na topovsko lafeto, na kateri so ga prepejali na kolodvor. V žalnem sprevodu so bili kr. namestnik dr. Ivo Perović, zastopnik Nj. Vis. kneza-naměstnika Pavla brigadni general Barjaktarovič, člani vlade, beograjski župan Tomić, ki je zastopal obolelega predsednika vlade D. Cvetkovića, in dolga vrsta drugih odličnikov.

Pogrebne molitve sta opravila msgr. dr. Matija Petič in Justin Čmelar. Pred senatom se je v imenu senata poslovil od pokojnika bivši minister in senator Magarašević, nakar se je razvil veličasten sprevod. Ob krsti je korakala častna vojaška četa in častna četa slovenskih fantov. Pred palačo predsedništva ministrskega sveta je govoril v imenu vlade gradbeni minister Danilo Vulović. Pred kolodvorom je pokojnika počastila častna pehote v bojni oprani. Na peronu so se poslovili od velikega pokojnika tudi vsi člani diplomatskega zbora. Preden so krsto prenesli v vagon, se je od dr. Korošca poslovil njegov pomočnik in prosvetnem ministru Boško Bogdanović. Ob 16. je vlak s posmrtnimi ostanke dr. Antona Korošca zapustil beograjsko postajo.

Prevoz s kolodvora v bansko palačo

Ljubljana, 16. decembra Ob 5.55 je dospel posebni vlak s krsto dr. Antona Korošca na ljubljanski kolodvor. Iz vlaka so izstopili dr. Miha Krek, senator dr. Kulovec, minister Franc Snaj, urednik »Slovenca« Kremžar, senator Magarašević, minister Pantič, beograjski župan Tomić in še drugi pokojnikovi prijatelji, ki so ga spremlili na zadnji poti iz Beograda do Ljubljane.

Na kolodvoru so pričakovali vlak ban dr. Natlačen z družino, župan dr. Adlešič, predsednik sodišča dr. Goita, zastopnik knezoškofa dr. Rozman kanonik dr. Kilnar, mnogi narodni poslanci in mnogo občinstvo. Katoliški akademiki so kovinasto krsto prenesli iz vagona pred kolodvor, kjer so jo položili v pogrebni avtomobil, ki je vozil po Tyrševi in Bleiweisovi cesti počasi, da se je lahko za njim zgrnila v žalnem sprevodu vsa množica, ki je sprejela krsto s posmrtnimi ostanke dr. Antona Korošca na kolodvoru.

Pred bansko palačo se je sprevod ustavil in so krsto prenesli na visok mrtvaški oder v banski stekleni dvorani, ki je vsa v črni. Častno stražo ob krsti, ob kateri so razvrščeni venci, so imeli prvi ljubljanski gasilci, katere bodo v teku dneva izmenjavali člani drugih organizacij, tako akademiki, slovenski fantje in drugi. Sredi oblice vencev in cvetja je venci Nj. Vel. kralja Petra II. in venci Nj. Vis. kneza naměstnika Pavla, okoli teh pa venci vlade, senata, diplomatskega zbora, mestne občine ljubljanske itd. Pred venci so razstavljena mnoga domača in tuja odklavanja dr. Antona Korošca, med njimi najvišje odlikovanje red Karadordjeve zvezde I. stopnje. Odličniki, ki prihajajo kropiti, se podpisujejo v posebno knjigo sožalja.

Sporod žalnih svečanosti v Ljubljani

Ljubljanski odbor za pogreb dr. Korošca objavlja podrobni sporod pogrebni svečanosti v Ljubljani. Iz njega posnemamo: Lo-top v s.e.k.l.e.n.o.u.o.a.n.o.u.o.a.n.o.e.p.a.f.f.e.e, kjer je izpostavljena krsta s truplom pokojnega dr. Antona Korošca, je mogoče do 19. večer.

Društva, ki se udeležijo večernega srečanja izpred banske palače v stolnico, se prično zbirati ob 19. in morajo biti ob 19.45 na odredjenih prostorih pred bansko palačo. Vsi udeleženci v sprevodu morajo imeti baklje. Občinstvo, ki se pogrebne spreveda ne udeležijo, sme stati samo na pločnikih, ne pa na cestnišču.

Večer ob 20. bo blagoslovil truplo beograjski nadškof dr. Ujčić, nato pa bo imel poslovilni govor ban dr. Natlačen. Ko zapoje s združenimi pevski zbori, krene sprevod po Erjavčevi cesti, Gradišcu in Kongresnem trgu pred univerzo, kjer bosta govorila zastopnika proforskega zbora in dijaštva, zapel pa Akademski pevski zbor. Nato bo šel sprevod po Wolfovi ulici in Marijinem trgu v stolnico. Župan in pogrebni odbor prosita stanovalce ob teh ulicah, naj prižgo sveče na oknih, ko bo šel sprevod mimo. Nočnega žalnega spreveda se lahko udeležijo samo moški.

V stolnici bodo najprej kratke molitve, nato pa bo do 23. ure odprta občinstvu. Vstop je pri glavnem vhodu. Glavne pogrebne svečanosti bodo v torek dopoldne. Trgovine in lokali bodo med pogrebom zaprti, prav tako se živilski trg konča ob 9. Stolnica bo za občinstvo odprta od pol 5. zjutraj do 8. dopoldne.

Ob 9. dopoldne se začne cerkvene pogrebne svečanosti. Govoril bo ljubljanski škof dr. Rožman. Žalno mašo pa bo obravnil mariborski škof dr. Tomažič. Po verskih svečanostih se bo razvil pogrebni sprevod na pokopališče pri Sv. Križu. Vsa potrebna navodila za udeležence bo potrebni odbor se objavil. Že sedaj na prosilce organizacije in zlasti godba, ki mislijo vstopiti pri pogrebu, naj v teku dneva pošle dopolnilna prijavila svojo udeležbo v županovemu tajništvu pismeno, telefonično ali brzojavno.

Četrtnska voznina za udeležence pogreba

Udeležencem na pogrebu dr. Korošca je z odlokom prometnega ministra G. D. št. 96962/40 v območju ljubljanske direkcije državnih železnic odobren 75% popust na normalne cene do Ljubljane in nazaj. Udeleženci kupijo na vstopni postaji polovično vozno karto, ki velja tudi za vožnjo nazaj in ki jo žigostaj na postaji z datumskim žigom. Pri nakupu vozovnice niso potrebne nobene druge formalnosti ali kakšne posebne izkaznice. Udeleženci naj samo

izjavljajo, da potujejo na pogreb v Ljubljano in naj zahtevajo, da se jim polovična vozovnica žigosa s datumskim žigom.

Kupljeno vozovnico naj udeleženci dobro shranijo in naj je v Ljubljani na kolodvoru na oddajo, ker velja tudi za povratek.

Popust velja za vožnjo v Ljubljano v dneh 16. in 17. t.m., za povratek pa v dneh 17. in 18. t.m. Popust je dovoljen v vseh razredih in vlakih razen ekspresnih. Udeleženci se opozarjajo se na to, da se morajo vrniti po isti progi, po kateri so se pripeljali v Ljubljano, in da predinitev vožnje ni dovoljena.

Jutri uradi ne poslujejo

Ban. uprava objavlja: Zaradi pogreba preda. senata in ministra za prosveto dr. Korošca je g. ban odredil, da v torek 17. t.m. državni uradi občne uprave kakor tudi vsi samoupravni uradi ne uradujejo.

Denarni zavod

v Ljubljani jutri ne poslujejo. — Društvo bančnih zavodov.

Poslana hranilnica, podružnica v Ljubljani jutri 17. t. m. ne posluje.

Gasilci na pogrebu

Gasilska zajednica za dravsko banovino poziva člane gasilskih čet, da se udeležijo pogreba dr. Korošca v torek 17. t. m. Zbirališče je ob 9.30 pred Mestnim domom na Krekovem trgu. Udeleženci naj pridejo v svečanih krojih s praporom. Dovoljena je četrtinska voznina.

Žalna seja Gasilske zajednice dravske banovine bo danes ob 18. v prostorih GZ v Ljubljani.

Članom UJNZB

Svečanosti ob pogrebu pokojnega dr. Antona Korošca se udeležijo naša organizacija s posebno deputacijo in zastavo. Vsi sužbe potni člani se pozivajo, naj se pogreba udeležijo v čim večjem številu in se na ta način odlože velikemu pokojniku za njegove velike zasluge za naš narod in državo, pa tudi za zasluge, ki jih je imel za železniškarski stan kot dvakratni prometni minister. Podrobne informacije dobe člani v društvenih prostorih občinskega odbora. — Predsedništvo občinske organizacije Udruga Jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev v Ljubljani.

Sokolskemu članstvu

Priznavajoč velike zasluge pokojnega državnika dr. Antona Korošca v skupni borbi za Jugoslavijo bo sokolsko odposlanstvo v kroju položilo na njegovo krsto venci, odposlanstvo v civilni obleki z znakom pa bo prisostovalo pogrebni svečanostim. — Sokolska župa Ljubljana.

Žalna seja ljubljanskega mestnega sveta

Ljubljana, 16. decembra

Večera popoldne je župan dr. Adlešič sklical ljubljanski mestni svet k žalni seji za pokojnim dr. Antonom Korošcem. Mestni svetniki so se zbrali polnočevno v dvorani, ki je bila okrašena s pokojnikovo sliko, ovito v črni flor, pod njo pa je visel lorvorjev venci z belo-želenim traktom. Prizgane so bile vse luči, prav tako zavite v črn flor. Mestni svetniki so stoji poslušali nagovor župana, ki je naglašal v svojem spominskem govoru, da je bil ljubljanski mestni svet dvakrat zbran okrog dr. Antona Korošca v tej dvorani. Na svetno soboto, 23. marca 1918, je složna Ljubljana izpregla dr. Korošca konje in ga pripeljala v mestno hišo kot triumfatorja. Lani 20. februarja pa je prišel drugič v to dvorano, da sprejme insignije častnega meščanstva ljubljanskega. Ob tej priložnosti je dr. Korošec poudaril, da ljubljani in da jo bo ljubljani do konca življenja. K zaključku je župan pozval mestne svetnike naj dostojno počastijo pokojnika, ko bodo njegovi pozemski ostanke pripeljali v Ljubljano. Z vzklikom »Slava«, ki so se mu vsi pridružili, je končal župan svoj govor in obenem tudi sejo.

Žalna svečanost na univerzi

Ob smrti častnega doktorja slovenske univerze in prosvetnega ministra dr. Antona Korošca priredi Društvo slušateljev juridične fakultete ob sodelovanju osta in strokovnih društev žalno svečanost danes ob 17. v univerzitetni zbornici.

Žalne svečanosti šolske mladine

Banska uprava je odredila: Jutri bodo povsod ob 8. sv. maše zadušnice za šolsko mladino, ki se je udeležela učenci in učitelji vseh šol. Po s. u. ž. božji prirede vse šole skupne žalne broslave v počastitev spomina dr. Antona Korošca. Pri tej svečanosti naj imajo spomin ki govor direktorji oz. upravitelji šol.

Jutri šolski pouk odpada. Vse ljubljanske šole se udeležijo 17. t. m. po 10. pogreba v špallirju na obeh straneh cest, po katerih bo šel sprevod.

Žalno sejo za pokojnim ministrom prosvete g. dr. Antonom Korošcem bo imel sekiški odbor Zdruga učiteljsva meščanskih šol v Ljubljani 16. t. m. ob 17. v društveni sobi.

Sportni pregled

Ljubljana, 16. decembra. Pri nas večerj ni bilo nobenih sportnih prireditev. Nogometni program je za letos že izčrpan in zaključen, a zimski sportniki se niso začeli svojih prireditev, delno zato, ker niso še v treningu, delno, ker niso še prave vremenske razmere. Tudi za ostali sport sedanje vreme ne ustreza.

V Zagrebu je BSK v priateljski tekmi zmagal nad Concordio z 2:1, a zagrebški Gradjanski je gostoval v Budimpešti, kjer ga je hudo porazil madžarski prvak FTC s 6:0. Nekoliko je tega poraza kriv priestranski sočnik, precej pa tudi zamrznjen teren in nizka temperatura. V zadnji prvenstveni tekmi hrvatske lige sta Hajduk in Split remizirala 1:1.

Izseljenci, naša velika skrb

Vedno bi morali misliti na nje, ne le v izseljenskem tednu

Ljubljana, 16. decembra

Izseljenski teden, ki je bil letos decembra (navadno je novembra), je v resnici zelo potreben, da vsaj v njem opozore na naše rojake v tujini. Toda izseljencev imamo toliko in vsi so potrebni najtesnejših vezi z domovino, da bi bil celo izseljenski mesec premalo; izseljenci morajo biti naša stalna in najresnejša skrb. V izseljenskih tednih povemo sicer mnogo lepega o izseljencih, mladina se učijo pesmi, ki jih diklamira na prigodnih priložnostih, v šolah in nekaterih društvenih govorih o izseljenskih zadevah — a kaj vse to pomaga našim rojakom v tujini, če ne storimo za nje nič drugega, če jim ne pomagamo konkretno? Propaganda za izseljenske zadeve je vsakakor potrebna, toda roditi mora tudi sadove. Le z njo se ne smemo zadovoljiti. Prav je, da se govori o izseljenskih nalogah, kajti najprej jih moramo poznati, da vemo, katerega dela se moramo oprijeti. Vendar je treba končno že preiti od besed k dejanjem ter začeti uredničevati načrte.

KAJ JE NAJPOTREBNEJŠE

Najpotrebnejše bi bilo, da bi imeli čim popolnejšo evidenco nad vsimi našimi izseljenci, da bi dovolj dobro poznali njihove socialne in kulturne razmere v tujini in da bi jim skušali takoj pomagati, čim bi se pokazala potreba. Zato ni dovolj le, če vemo koliko naših rojakov si mora služiti kruh v tujini. Morali bi se zanimati za vse njihove potrebe in življenjske razmere. Zasedovati bi jih morali na vseh poteh v tujini, kar pa bi sicer tudi pri izvršni organizaciji med to vojno v zahodni Evropi ne bilo vedno mogoče. Toda mnogo popolnejša evidenca bi prav v tem primeru bila zelo koristna. Zdej še vedno ni povsem jasno, kakšne spremembe so nastale po zasedbi Belgije, Nizozemske, Francije in Luksemburga. Prav tako ni prave jasnosti o selitvah naših rojakov med vojno v Nemčiji. Morali bi voditi posebno knjigovodstvo o naših rojakih, da bi se ne izgubila niti kapljica naše krvi v tujini. Prav v teh časih nas mora usoda naših rojakov še posebno zanimati, ko velike mednarodne spremembe vplivajo zelo tudi na razmere izseljencev.

DOMOVINA JIM NAJ DA VSAJ DUSEVNO HRANO

Naša domovina je dala svetu toliko izseljencev (ki v pravem pomenu besede s krvavimi srkami ustvarjajo tujini bogastvo in jo krepe), ker jim ni mogla dati sama zasluzka. Toda domovina ne sme biti maeha, ki se rada iznebi neljubih št otrok in se potem več ne zanima za njihovo usodo; prav tedaj se moramo začeti živo zanimati za slahernega našega človeka, ki je odšel v tujino, kajti takoj majhen narod si ne more dovoliti luksusa, da bi izgubljal svoje pripadnike ter da bi se odvedoval slahernega človeka, ki nima več doma kruha. Če ne moremo omejiti ali odpraviti izseljevanja, moramo vsaj preprečiti odtujevanje naših ljudi. To je bila vselej velika naloga naših izseljenskih ustanov, vendar je o nalogah mnogo lažje govoriti kakor delati. Domovina ni dajala doslej našim rojakom v tujini niti dovolj duševne hrane. Ne more dati vsem kruha za telo, ne smeli bi pa trditi, da bi jim ne mogla nuditi vsaj najpotrebnejših kulturnih dobrin, knjig in časopisja, od časa do časa predstav in koncertov, mladini pa pouk v rodnem jeziku. To se ne zdi mnogo in le s tem bi ne smeli biti zadovoljni, toda doslej nismo mnogim izseljencem nudili niti toliko. Premalo smo podpirali tudi njihova društva, ki so jim bila pogosto edina opora za kulturno in narodno življenje. Niti pobud ni prihajalo dovolj iz domovine. Vsi med izseljenskimi ustanovami in domovino so navadno zelo rabe, ali jih pa sploh ni. Tako n. pr. v domovini ne vemo skoraj nič o kulturnem življenju naših rojakov v Ameriki, o njihovih narodnih domovih, šolah, društvih, enotah. V domovini nimamo niti dobrega priročnika, ki bi nam nudil celoten pregled o naših izseljencih, njihovih kolonijah, društvih ter ustanovah, naj ne zbiramo sistematično gradiva kakor ga tudi smotno ne publiciramo. Izšlo je sicer že mnogo publikacij, sklicani so bili izseljenski kongresi itd., vendar vse to ni toliko pomagalo izseljencem konkretno kakor bi pričakovali in ne dovolj izboljšalo organizacijskega dela za rojake v tujini.

POMEN IZSELJENSKEGA NEDELJE

Društvo sv. Rafaela za izseljence praznuje že od 1. sv. ev. eno izmed nedelj novembra ali decembra kot izseljensko. Ob tej priložnosti navadno prireja akademije in predavanja ter opozarja javnost na izseljence po radiju in časopisju. Vendar je bilo praznovanje izseljenske nedelje, odnosno izseljenskega tedna doslej organizirano nekoliko preozko, ker niso sodelovale vse izseljenske ustanove in ker zato tudi ni bila do-

volj udeležena širša javnost. Praznovanje izseljenske nedelje je bilo tako v glavnem omejeno le na eno ustanovo, ki si menda tudi ni želela sodelovanja. Da je štela to prirejanje predvsem kot svojo zadevo, je razumljivo. Zato je tudi navadno izbirala datum svojih prireditev na prvo nedeljo po dnevu sv. Rafaela. Propaganda za naše izseljence pa seveda ne sme ostati le za sebnna društvena zadeva, česar so se dobro zavedali tudi pri Narodnem izseljenskem odboru. Delo tega odbora se deslej ni moglo primerno razmahati iz preprostega razloga, ker zanj ni bilo najsikromnejših denarnih sredstev. Prejšnja leta je Narodni izseljenski odbor priporočal podružnicam Narodne strokovne zveze, naj prirejejo predavanja o izseljenskih zadevah ob priložnosti izseljenske nedelje. Kakšnih večjih prireditev ni mogel prirediti.

PRED USTANOVITVIJO SLOVENSKE IZSELJENSKE ZVEZE

Delo za ustanovitev Slovenske izseljenske zveze je v glavnem končano, tako da bo nova organizacija, ki bo povežala vse izseljenske ustanove v Sloveniji, prihodnji mesec že stopila v življenje. Pričakovati smemo, da bodo posledje izseljenske organizacije sodelovale smotno in uspešneje. Zveza bo posledje tudi pristojna za prirejanje večjih, skupnih propagandnih prireditev.

DELO NARODNEGA IZSELJENSKEGA ODBORA

Samo ustanavljanje izseljenskih organizacij je pa seveda brez pomena, če jim ne omogočimo dela. Po svoji sestavi in pomenu je Narodni izseljenski odbor nedvomno ena najpomembnejših izseljenskih za sebnih ustanov, vendar ni mogla delovati, kakor bi bilo potrebno, ker sama ni imela sredstev za delovanje, podpri pa je ni nihče. Odbor se je sestavil že 1. 1930 — letos torej obhaja že 10-letnico — iz zastopnikov narodnih obrambnih in kulturnih organizacij: CMD, Sokola, ZKD, NSZ in Vodničkove družbe. Največja zasluga tega odbora je, da je naše delavstvo v Nemčiji došlo socialno zaščito po konvenciji o socialnem zavarovanju, da uživa enake pravice kakor domačini. Dragoceno so pa tudi njegovi stalni stiki z našimi izseljenci v Westfaliji.

Podrobno, intenzivno delo Narodnega izseljenskega odbora se je pa začelo šele letos, ko je ustanova dobila po desetih letih prvo podporo, in sicer 10.000 din od države. Od tega denarja so izročili Jugosl. centralni zvezi, ki deluje v Nemčiji, 2.500 din za njeno organizacijsko delo v zvezi z odborom. Z ostanom denarja so omogočili redno poslovanje odborove pisarne, ki je v poslopiju Delavske zbornice. Kako silno potrebna je bila ta pisarna, se je takoj pokazalo. Dan za dnem vprav dežuje dopisov od svojcev izseljencev, ki žive v zahodni Evropi, a je neznan zaradi spremenjenih razmer, kako in kje žive. Prihajajo tudi številni ljudje po informacije v raznih izseljenskih zadevah. Pisarna mora tudi opraviti izredno mnogo korespondence, tako da znašajo pokosto že izdatki za znamke na dan po 200 din.

BOŽICNO IN NOVOLETNO OBDAROVANJE IZSELJENCEV

Narodni izseljenski odbor hoče tudi dokazati izseljencem, da misli na nje ter da se jih spominjamo s toplimi čustvi zlasti o božici. Njegova sredstva so skromna, a s podporo narodno zavestnih ljudi se mu bo nedvomno posrečilo obdar

DNEVNE VESTI

— Član bratislavske Opere, g. Franjo Hvalbija poje danes ob 20.30 slovenske narodne in umetne pesmi v bratislavskem radiu.

— Za uvedbo brzih vlakov št. 2 in 3 za božično sezono. Od 18. novembra dalje sta bila ukinjena brza vlaka št. 2 na progi Beograd—Jesenice in št. 3 na progi Jesenice—Ljubljana. Ker je sedaj generalna direkcija državnih železnic vzpostavila za božično sezono obratovanje brzega vlaka št. 2, ki odhaja iz Beograda ob 9.02, samo do Zagreba, je Tujekoprometna zveza v Ljubljani zaprosila železniško direkcijo, naj vzpostavi promet vlaka E/2 do Jesenic, obenem pa v celoti uvede vlak E.3, ki odhaja iz Jesenic ob 7.46 ter pride v Beograd ob 20.15. Oba vlaka sta za zimski turizem Slovenije izredno važna ter bi bila tudi za državne železnice za čas zimске sezone rentabilna. Upravičeno pričakujemo, da bo generalna direkcija državnih železnic upoštevala to prošnjo ter pravočasno, vsaj od 21. t. m. dalje, ponovno vpeljala oba vlaka.

— V Daruvaru poporela tovarna olja. V Daruvaru je v soboto ponoči nastal velik požar v tovarni bučnega olja. Oženi se je naglo razširil in ga niso mogli čimprej ugasniti. Uničeno so vsi stroji in od tovarne so ostali le goli zidovi. Skupna škoda znaša din 350.000.

— Tovarni vlak ostal v snegu. Za v soboto je močna burja nanosila velike snežne zamete v Hrvatskem Podravju in Liki. Na železniški progi med Vauždinom in Koprivnici je ostal v snegu to črni vlak. Zaradi tega so nastale velike zamude vlakov in ni bilo tudi dobrih zvez s Slovenijo.

— Zaslišanje mednarodnega vlomilca, ki je oplenil budimpeštansko občinsko blagajno. Pred dnevi smo poročali, da so prijeli in pripeljali v Sremsko Mitrovico mednarodnega vlomilca Antona Krautwasa. Sedaj je zaslišanje končano in so nemške oblasti zahtevale, naj jim ga naše oblasti izročijo. Poslali ga bodo v Nemčijo, čim bo odsedel kazen za grehe, ki jih je zakrivil pri nas. Krautwasel je pri zaslišanju tudi izpovedal, kako se je mlačeval nad budimpeštansko mestno občino. Ko je na magistratu iskal neko zaposlitev, so ga zavrnili, narkar jim je zagrozil, da se bo kmalu sam zaposlil. In že prihodnje noč je oplenil občinsko blagajno. Odnesel je izredno visoko vsoto, a noče povedati, koliko. Pri njem so našli tudi dragocen prstan s petimi dragimi kamni v vrednosti 42.000 din. Krautwasel trdi, da je njegov, češ da ga je kupil in ne ukradel.

— V Zagrebu aretirana Portugalka. Zagrebška policija je aretirala v nekem zagrebškem hotelu Marijo Margarito Gehl, portugalsko državljanke zelo elegantno damo, staro 25 let. V Zagrebu živi 3 mesece. Zabalava se je v hotelu na stroške svojega prijatelja Saloma Moia, večkratnega zagrebškega milijonarja, ki je bil nedavno zaradi spekulacije intenzivno v Donji Lapac. Ta človek, ki je že nad 70 let star, je kupil Portugalki lu suzni avtomobil in ji omogočil razkošno življenje. Ker tujka ni bila zaslišana v Zagrebu, so jo prijeli in internirali, d kjer je ne bodo mogli poslati v njeno domovino. Toda poslali je ni o med spekulantke, trej ne k njenemu prijatelju, temveč v Novi Marof.

— Z uhani vred odtrgal pol ušesa. V Sibeniku je bil obsojen na 3 leta roblje Fran Baraka, ki je svoji ženi iztrgal uhan s tako silo, da ji je odtrgal še pol ušesa. Zena je ostala za vedno pohabljena.

— Dva p'noštevca, 32letni delavec Anton Milnar, dema iz Rovt nad Logatcem, je prišel večeraj v št. Vid nad Ljubljano za delom, na cesti pa mu je popolne prikril naspreti neznan avtomobilist, ki ga je podrl na tla. Milnar je dobil hude poškodbe po vsem životu in so ga morali reševati prepeljati v bolnico. — V rudniku v Zagorju je žerjav pritisnil 20letnega rudarja Klancičarja k stenam in mu polomil več reber na desni strani.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo mrzlo, večinoma oblačno vreme, zmeri nzhodni vetrovi. Večerja je bila najvišja temperatura v Kumboru in Dubrovniku 5, v Splitu 2, na Visu 1, na Rabu 0.0, v Ljubljani —3, v Sarajevu —4, v Zagrebu —6, v Beogradu —7, v Mariboru —8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 779.2, temperatura je znašala —9.9, na aerodromu —12, v Mariboru —13, v Saraju —10, v Zagrebu in Beogradu —9, v Splitu, Visu in Rabu —2, v Dubrovniku —3.

— V Daruvaru poporela tovarna olja. V Daruvaru je v soboto ponoči nastal velik požar v tovarni bučnega olja. Oženi se je naglo razširil in ga niso mogli čimprej ugasniti. Uničeno so vsi stroji in od tovarne so ostali le goli zidovi. Skupna škoda znaša din 350.000.

— Zaslišanje mednarodnega vlomilca, ki je oplenil budimpeštansko občinsko blagajno. Pred dnevi smo poročali, da so prijeli in pripeljali v Sremsko Mitrovico mednarodnega vlomilca Antona Krautwasa. Sedaj je zaslišanje končano in so nemške oblasti zahtevale, naj jim ga naše oblasti izročijo. Poslali ga bodo v Nemčijo, čim bo odsedel kazen za grehe, ki jih je zakrivil pri nas. Krautwasel je pri zaslišanju tudi izpovedal, kako se je mlačeval nad budimpeštansko mestno občino. Ko je na magistratu iskal neko zaposlitev, so ga zavrnili, narkar jim je zagrozil, da se bo kmalu sam zaposlil. In že prihodnje noč je oplenil občinsko blagajno. Odnesel je izredno visoko vsoto, a noče povedati, koliko. Pri njem so našli tudi dragocen prstan s petimi dragimi kamni v vrednosti 42.000 din. Krautwasel trdi, da je njegov, češ da ga je kupil in ne ukradel.

— V Zagrebu aretirana Portugalka. Zagrebška policija je aretirala v nekem zagrebškem hotelu Marijo Margarito Gehl, portugalsko državljanke zelo elegantno damo, staro 25 let. V Zagrebu živi 3 mesece. Zabalava se je v hotelu na stroške svojega prijatelja Saloma Moia, večkratnega zagrebškega milijonarja, ki je bil nedavno zaradi spekulacije intenzivno v Donji Lapac. Ta človek, ki je že nad 70 let star, je kupil Portugalki lu suzni avtomobil in ji omogočil razkošno življenje. Ker tujka ni bila zaslišana v Zagrebu, so jo prijeli in internirali, d kjer je ne bodo mogli poslati v njeno domovino. Toda poslali je ni o med spekulantke, trej ne k njenemu prijatelju, temveč v Novi Marof.

— Z uhani vred odtrgal pol ušesa. V Sibeniku je bil obsojen na 3 leta roblje Fran Baraka, ki je svoji ženi iztrgal uhan s tako silo, da ji je odtrgal še pol ušesa. Zena je ostala za vedno pohabljena.

— Dva p'noštevca, 32letni delavec Anton Milnar, dema iz Rovt nad Logatcem, je prišel večeraj v št. Vid nad Ljubljano za delom, na cesti pa mu je popolne prikril naspreti neznan avtomobilist, ki ga je podrl na tla. Milnar je dobil hude poškodbe po vsem životu in so ga morali reševati prepeljati v bolnico. — V rudniku v Zagorju je žerjav pritisnil 20letnega rudarja Klancičarja k stenam in mu polomil več reber na desni strani.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo mrzlo, večinoma oblačno vreme, zmeri nzhodni vetrovi. Večerja je bila najvišja temperatura v Kumboru in Dubrovniku 5, v Splitu 2, na Visu 1, na Rabu 0.0, v Ljubljani —3, v Sarajevu —4, v Zagrebu —6, v Beogradu —7, v Mariboru —8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 779.2, temperatura je znašala —9.9, na aerodromu —12, v Mariboru —13, v Saraju —10, v Zagrebu in Beogradu —9, v Splitu, Visu in Rabu —2, v Dubrovniku —3.

Darujte za staroški »Dom slepih« zavod za odrasle slepe! Ček. rač. 14.672, »Dom slepih«, Ljubljana.

Iz Ljubljane

lj— TRGOVINE bodo jutri v torek 17. decembra na dan pogreba g. dr. Antona Korošca zaprte od 9. do 12., pop. lide na bodo obratovale normalno. — Združenje trgovcev. 555-7

lj— Uradi ljubljanskih sodišč jutri v torek na dan pogreba predsednika senata in prosvetnega ministra dr. Korošca ne bodo uradovale.

lj— Rezervni p'doficirji! Za soboto nameravano predavanje dr. Staneta Rapeta, ki je bilo zaradi smrti dr. Antona Korošca odpovedano, bo v četrtek 19. t. m. zvečer ob istem času in v istih prostorih, kakor je bilo objavljeno.

lj— Simfonijski koncert »UJMA«, določen za danes je zaradi smrti ministra g. dr. Antona Korošca preložen na ponedeljek 30. t. m. Kupljene vstopnice ostanejo v veljavi. Predprijaja se nadaljuje v Matični knjigarni. Sedeži od 40 din navzdol.

lj— Božidar Jakac je podaljšal razstavo za en dan, namreč do srede 18. t. m. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 18.

lj— Pridelovanje zelenjadnega semena na malem vrtu in za mali vrt ter vzmljenje zelenjave bo predmet predavanja v okviru vrtnarskega tečaja podružnice SVD Ljubljana I. v torek 17. t. m. ob 19. zvečer v kemijski predavalnici I. drž. realne gimnazije v Vegovi ulici. Predaval bo g. nadzornik Josip Štefekl. Vstop prost.

lj— Ljudska univerza v Ljubljani. Dr. Fran Petre bo predaval v sredo ob 20. v naši predavalnici (mala dvorana Filharmonije, Kongresni trg) o epizodi s »Krajevno Slovenijo« v l. 1848. Vstop prost. 555-7

z Bleiweisove ceste). Člani in prijatelji društva vabljani.

lj— Zveza trgovskih združenj sporoča, da bo seja osrednjega lesnega odseka pri Zvezi trgovskih združenj v Ljubljani v četrtek 19. t. m. ob 10. v Trgovskem domu v Gregorčičevi ulici. Prejšnje sporočilo je bilo napačno glede datuma, da bo seja 17. tega meseca.

Lepa namizna jabolka po ugodnih cenah nudi »EKONOM« Ljubljana, Kolodvorska ul. 7

lj— Ukradena košica. V Kolodvorski ulici je izpred pisarne ictarja dr. Kuhnarja nekdo odpeljal Milanu Jagru 1800 din vredno črno pleskano kolo, znamke »Dürkopp«. — Izpred Miklavčeve trgovine v Lingarodno modro pleskano kolo, znamke »Elijana«, vredno 1300 din. Josip Kopitar je prijavił, da mu je tat odpeljal izpred neke hiše v študentski ulici 1400 din vredno kolo, znamke Mile. — Izpred kurinice na glavnem kolodvoru pa je bilo ukradeno Alojzu Krmeljcu 1000 din vredno, zeleno pleskano kolo, znamke Tribuna.

lj— NA VSAKO MIZO LASKO PIVO —lj žeparji na poslu. V neki gostilni na Viču je bila ukradena Alojziju Krmeljcu denarnica, v kateri je imel 600 din, dve srečki državne loterije ter nekaj drugih listin. — V tramvaju je žepar izmaknil trgovski sodručnici Elni Ahlig denarnico s 600 din ter tramvajsko legitimacijo. — Mirko Bajc pa je prijavił, da mu je neznanec ukradel v Ljudski kuhinji v Streliški ulici usnjato denarnico, v kateri je imel nekaj nad 50 din.

lj— JUTRANJE HALJE Karničnik Nebočnik

lj— Policia čisti. Te dni so policijski organi polovili po mestu več sumljivih ljudi, ki niso mogli dokazati, da se preživljajo s poštenim delom. Med pretrpani je bilo tudi nekaj že znanih grešnikov, ki so se nastavljali na kolodvoru in drugod kjer je gneča, da so lažje osegali v tuje žepke. Dva sta priznala, da sta se večkrat vuhotajpajali v podstrešja raznih hiš, odkoder sta odnašala najrajši obleko, na tuji družje predmeta, ki sta jih potem spravljala v denar po večini na delzi in v bližnji okolici. Policia je prešla tudi več poklicnih beravec, ki so nad egovali ljudi po stanovanjih, obenem pa vidno jazili, če bi se dalo kje to ali ono skrivati odneti. Nadalje je policija prišla več mladostnih postopancev, ki so pod razni pretvezani nadlegovali goste po soli nah in drugih lokalih tudi ponoči. Končno je policija odstranila več sumljivih lahkoživk, ki so se nastavljale moškim po ulicah in raznih zakotnih lokacijah. Dve izmed aretirank so oddali po zdravniškem pregledu v dermatološki oddelek bolnišnice.

lj— Svetilke sta kradla s koles. Nekeje v mestu so izsledili nekega Vinka K. in Janeza B., ki sta se smukala po gostilniških vežah okrog tujih koles s katerih sta kradla svetilke. Po aretaciji sta priznala, da sta se s temi tatvinami pečala že dalje časa in jih imata oba na vesti prav mnogo. Aretiranca bosta po končanem zaslišanju izročena sodišču.

lj— Trije p'noštevci. Gozdni delavec Miha Tribovšek iz Kamniške Bistrice se je večeraj peljal s kolesom v Kamnik, pa je na zmrali cesti padel in si zlomil levo nogo. — Prav tako smolo je imel tudi pečarski delavec Ivan Rudolf, zaposlen pri tvrdki Kalmus-Ogorevc v Ljubljani. Peljal se je smoč po delu domov v Moste, pa je na Zaloški cesti padel in si zlomil levo roko. — V bolnico so prepeljali večeraj popoldne tudi 26letnega zidarja Albina Antončiča, ki mu je na neki stavbi v Šiški padel na glavo kos opeke in ga poškodoval.

Koledar

Danes: Ponedeljek, 16. decembra: Albina DEZURNE LEKARNE
Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kurat, Gosposvetska cesta 4, Bohinec ded., Rimska cesta.
lj— Drsalciše SK Ilirije je odprto.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 16. decembra. Zadnje dni so postali vlomilci in tatovi v mestu zopet podjetnejši. Zlasti imajo tatovi na pikli suknje gostov po gostilnah. Tako je tat odnesel iz Poljskove gostilne na Smartinski cesti sodarju Vinku Pircu temnosivo, skoraj novo zimsko suktnjo, vredno 1500 din. V ukradeni suknji so bile tudi rokavice, povrh pa je snel tat s ključke še Pirčev ključek.

V Putrihovi gostilni na Dolenski cesti je bila ukradena Antonu Šturku 1100 din vredna temna suknja s klotasto podlogo, v kateri je imel par rokavic.

Tatvino suknje je prijavił tudi Marjan Zdešar. Tat mu jo je ukradel iz Mertinčeve gostilne na Vodnikovi cesti v Kosezah.

Zidarju Vinku Omeju je neznanec odnesel temnozeleno površnik, moški suktnj iz karirastega blaga in nekaj drugih predmetov, in sicer iz veže hiše št. 15 na Tyrševi cesti. Omeje je oškodovan za 1000 din. Predvečerašnjim ponoči je bilo vlomljeno v trgovino Skaberne na Mestnem trgu. Vlomilec je v veži odprl izložbeno okno in ukradel iz njega dva velika namizna prta, dvanaest majih prtčev, garnituro barvasti namiznih prtčev in garnituro belih namiznih prtov. Tat je oškodoval trgovino za 1600 din.

Na Tyrševi cesti št. 51 je bilo vlomljeno v drvarnico Maide Odele. Vlomilec je odnesel 10 kg masti, 11 kozarcev marmelade in nekaj drugih jestvin v skupni vrednosti 600 din.

Navihnan slepar se je te dni pojavil v poljanjski trgovini na Mestnem trgu. Bil je mlajši človek velike, suhe postave, oblečen v sportno sivo obleko, ki si je izbral par visokih rjavih čevljev, vrednih 300 din. Prodajalci je dejal, da nima s seboj denarja in jo je zato povabil s seboj na Resljevo cesto 16, češ da ji bo denar izplačal doma. Prodajalka mu je res verjela in je šla z njim, navihnanec pa jo je pustil spodaj v veži, sam pa je izginil s čevlji pri drugem izhodu. Sleparja je prodajalka zasledovala, vendar zaman.

Iz čakalnice Zadrudne zveze na Tyrševi cesti 38 je nekdo odnesel profesorju inž. Josipu Dovču skoraj novo, rjavo aktovko, v kateri je imel več knjig, nekaj stript in malo računalno. Inž. Dovč je oškodovan za 760 din.

Za božičnico siromašni deci v obmejnih šolah

Narodna zbirka CMD je dosegla vsoto 232.039 din — Doslej je CMD izdala za letošnje božičnice 310.000 din

Danes smo zaključili narodno zbirko, ki je dosegla 232.039 din. K temu nad vse razveseljivemu in uspešnemu zaključku je pripomoglo toliko požrtvovalnih darovalcev in sodelavcev, da tudi pri tej priliki ne moremo mimo tega dejstva, ne da bi se prav vsem ponovno in najiskrenejše zahvalili.

Celotna narodna zbirka je določena za prireditve letošnjih božičnic na šolah in v krajih, kjer je to najbolj potrebno. Poleg tega pa je družba iz drugih dohodkov in sredstev določila še nadaljnji prispevek, tako da bo v te namene izdanih letos iz družbene blaginje vsega skupaj nad 310.000 din. Deležno bo božičnic okoli 140 šol

ter so bila te dni darila razposlana za severno mejo in Prekmurje v glavnem iz Maribora, na kočevsko stran pa iz Ljubljane. Vse naše tamošnje podružnice in zadevne šole prosimo, naj se točno držijo navodil, ki so jih prejeli in naj nam čim prej pošljejo potrdila o prejetem blagu in čevljih ter nato poročilo o izvršenih božičnicah.

Naša javnost pa, ki je s tako zglednim razumevanjem sodelovala pri naši akciji, bo v kratkem tudi točno obveščena o krajih in vrednostih, ki so jih prejelo posamezne šole

Ljubljana, 14. decembra 1940.
Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Kako se bo obnesla podražitev tramvaja? Zaradi podražitve tramvajske voznine se čutijo redni potniki zelo prizadeti

Ljubljana, 16. decembra. Tudi tramvaj nam ni prizanesel, tudi njemu moramo od večeraj plačevati draginski davek. Podražitev tramvajske voznine sicer ni bila povsem nepričakovana, zlasti še po glasovih, da se bo podražila električna energija, pač pa se je marsikdo čudil, zakaj niso počakali vsaj še 14 dni, do novega leta. Znano je, da se bo električna podražila šele 1. januarja. Ne vemo kako uprava tramvaja upravičuje podražitev, morda z zvišanjem plač uslužbenstvu, odnosno, da bo uslužbenec plačalo božičnico. Morda nam bo to še pojasnila. Najbrž uprava podražitev zato ni prej napovedala, ker bi napoved ljudi vznemirila in bi prišlo do protestov v časopisju.

Sveveda pa ljudje niso mogli sprejeti podražitve mirno, na kar pa so bili v upravi najbrže pripravljivi in mnenju, da se bo vihar kmalu polegel in da je v začetku pač treba potpeti. Tako bi bilo vse v redu, če bi podražitev ne imela nobenih drugih posledic. Menda se uprava dobro zaveda, da je vsaka podražitev voznine nevarna, saj se je pokazalo tudi že v Ljubljani. Višina voznine vseskozi vpliva na število potnikov in nedvomno tudi ta podražitev ne bo ostala brez posledic; vsaj v začetku se bo število potnikov zmanjšalo. Ali je podražitev voznine pred novim letom je preizkušnja za določitev voznine in prihodnjem letu, ali so pa cene definitivne? Tega ne vemo.

Brez posebnega truda nam uprava lahko dokaže, da dohodki na račun voznine ne krijejo vseh izdatkov, ki so posebno veliki zaradi odplačevanja anuitet za številna investicije. Znano je, da je doslej mestna občina prav za prav deplačevala za vsakega potnika precej visok odstotek, to se pravi voznina ni bila dovolj visoka, da bi brez prispevka mestne občine Splošna množičniška družba lahko krila vse svoje izdatke. Samo po sebi se pa razume, da se primanjkljaj zmanjšuje z naraščanjem prometa. Tramvajski promet v Ljubljani je v zadnjih letih razveseljivo naraščal, tako da so lahko resno razmišljali o novih investicijah. Tako bi n. pr. lahko že dobili tramvajsko progo tudi proti Posavju na Tyrševi cesti, če bi delo ne bilo odvisno od modernizacije ceste. Znano je tudi, da je družba investovala letos nekaj za podražitev proge v Mostah in za preureditve na progi pošta—Vič.

Skrb, da bo podražitev morda imela nujne posledice, je upravičena; 50% podražitev nedvomno ne bodo mogli sprejeti vsi dosežani redni potniki. Mnogi se tudi ne bodo mogli spriznati z nekaterimi drugimi spremembami v predpisih o prodaji vozniških listkov. Mislimo prevsem na predplač, da je poštev dovoljena prodaja jutranjih vozniških listkov samo do 7.15. To je tudi podražitev. Doslej so jutranje listke prodajali do 7.30 in te ugodnosti so se posluževali mnogi potniki. To je seveda v veliki meri pripomoglo, da je bil v jutranjih urah navadno hudo navale na tramvaj. Ali so sedaj določili prodajo jutranjih listkov samo do 7.15 prav zaradi velikega navala potnikov? Potniki s mesečnimi in tedenskimi voznicami bodo seveda zadovoljni, če se jim posledje ne bo treba več tako boriti za vstop v tramvaj zjutraj, ne moremo pa reči, da bo zaradi tega potnikov teh vrst znatno več.

Prve dni po podražitvi še ni mogoče presoditi, kako bo vplivala dražja voznina, vseskozi pa bo sedaj marsikdo začel še bolj varčevati pri tramvaju, kar se je nekoliko poznalo tudi večeraj (a ne iz zaradi lepega vremena). Upoštevati je treba, da je podražitev zlasti prizadela redne potnike in tiste revnejše, ki se poslužujejo tramvaja ob slabem vremenu, posebno pozimi, ko se ne morejo voziti s kolesi.

Prve dni po podražitvi še ni mogoče presoditi, kako bo vplivala dražja voznina, vseskozi pa bo sedaj marsikdo začel še bolj varčevati pri tramvaju, kar se je nekoliko poznalo tudi večeraj (a ne iz zaradi lepega vremena). Upoštevati je treba, da je podražitev zlasti prizadela redne potnike in tiste revnejše, ki se poslužujejo tramvaja ob slabem vremenu, posebno pozimi, ko se ne morejo voziti s kolesi.

Prve dni po podražitvi še ni mogoče presoditi, kako bo vplivala dražja voznina, vseskozi pa bo sedaj marsikdo začel še bolj varčevati pri tramvaju, kar se je nekoliko poznalo tudi večeraj (a ne iz zaradi lepega vremena). Upoštevati je treba, da je podražitev zlasti prizadela redne potnike in tiste revnejše, ki se poslužujejo tramvaja ob slabem vremenu, posebno pozimi, ko se ne morejo voziti s kolesi.

Prve dni po podražitvi še ni mogoče presoditi, kako bo vplivala dražja voznina, vseskozi pa bo sedaj marsikdo začel še bolj varčevati pri tramvaju, kar se je nekoliko poznalo tudi večeraj (a ne iz zaradi lepega vremena). Upoštevati je treba, da je podražitev zlasti prizadela redne potnike in tiste revnejše, ki se poslužujejo tramvaja ob slabem vremenu, posebno pozimi, ko se ne morejo voziti s kolesi.

Horoskop za tekoči teden

od 16. do 22. decembra 1940 glede na planetne tranzite s položajem Sonca ob rojstvu

Ljubljana, 16. decembra. Rojeni med 22. januarjem in 19. feb. varjem (Vodnar): Rojenim v dneh okoli 1. februarja sijajo prjaznejše zvezde in lahko v tem tednu kaj dosežejo.
Rojeni med 20. februarjem in 20. marcem (Ribe): Rojeni okoli 1. marca naj pazijo na svoje zdravje in naj bodo previdni v gospodarskih postih.
Rojeni med 21. marcem in 21. aprilom (Oven): Rojeni okoli 1. aprila imajo srečen čas za vse, kar je v zvezi z računi in avtoriteto.
Rojeni med 22. aprilom in 21. majem (Biki): Resen teden za vse, ki so rojeni v aprilu in v začetku maja. Previdnost in skrbnost v vsem je potrebna.
Rojeni med 22. majem in 21. junijem (Dvoječki): Pazite na svoje zdravje, vodite skrbno vse račune in bodite previdni v korespondenci.
Rojeni med 22. junijem in 22. julijem (Rak): Kritični aspekti za rojene v juliju.

V vseh opravkih je previdnost na mestu.
Rojeni med 23. julijem in 23. avgustom (Levi): Nekoliko kritičen teden za rojene v juliju, za ostale pa srečen čas, če niso že na zavoženih postih.
Rojeni med 24. avgustom in 23. septembrom (Devica): Obetajo se uspehi v finančnih zadevah in tudi v družabnem življenju, toda ne brez vmesnih motenj.
Rojeni med 24. septembrom in 23. oktobrom (Tehtnica): Rojeni v zadnjih dneh znamenja imajo zelo srečen čas, če jim ga ne greni slabo zdravje.
Rojeni med 24. oktobrom in 23. novembrom (Skorpijon): Diplomati bi rekli: Sprajno napeta situacija.
Rojeni med 24. novembrom in 23. decembrom (Strelec): Zadovoljstvo se obeta rojenim v zadnjih dneh znamenja.
Rojeni med 23. decembrom in 21. januarjem (Kozorog): Rojenim v prvih dneh znamenja se obeta marsikaj, kar je s srečo v sorodu. K. B.

Iz Celja

— Razstava akad. slikarja prof. Alberta Sirkca je bila otvorena v nedeljo ob 11. dopoldne. Umetnosti zgodovinar prof. dr. Franjo Šijanec je pozdrvil navzoče zastopnike vojaških in civilnih oblastev in uradov, društve, Celjskega kulturnega tedna in tiska ter številne prijatelje in znance prof. Sirkca. Nato je omenil veliki sloves mojstra Sirkca. Sedanja njegova razstava je posvečena našemu Jadranu in očituje izreden napredek prof. Sirkca kot marinarstva, mojstra barv in sujeta. Ob zaključku svojega govora je čestital prof. Sirkku k njegovemu velikemu napredku. Predsednik Celjskega kulturnega tedna, prof. dr. Pavel Strmšek je omenil, da je prof. Sirk odličen član Celjskega kulturnega tedna. Govornik se je spomnil smrti dr. Antona Korošca, nato pa je izročil prof. Sirkku red sv. Save IV. stopnje, ki je prispeł tik pred razstavo iz Beograda v Celje. Prof. dr. Strmšek je prof. Sirkku čestital k priznanju z najvišjega mesta, narkar se je odklonil kratko zahvaliti. Prof. dr. Šijanec je še predčital pozdravno brzojavko predsednika ljubljanske »Lade«, prof. Ivana Vavpotiča. Razstava je zelo pestra in bogata ter obsega 47 olj, 2 akvarela in 1 sliko na steklo. Pretežna večina slik prikazuje naše morje, njegovo obalo in motive iz pomorskega življenja. Ta lepa in zanimiva umetniška razstava bo odprta do 27. t. m. in bo gotovo privabila mnogo obiskovalcev.

— Razmere na delovnem trgu. Pri celjski borzi dela je bilo 10 t. m. v evidenci 433 brezposelnih (248 moških in 187 žensk) nasproti 400 (214 moških in 186 žensk) dne 30. novembra. Delo dobijo po 1 strojni

ključavničar in kovaški pomočnik, 5 služkinj, 4 kmečke deklet, 2 kuharici ter po 1 natakarica in postrežnica.

— Zalna seja mestnega sveta ob smrti dr. Antona Korošca, častnega člana mestne občine celjske, bo danes ob 17.

— V celjski bolnici sta umrli 24-letna dmnarica Marija Robova iz St. Pavla pri Prebolu in 47-letna dmnarica Jozefa Osterčeva iz Turnovca pri Rogoški Slatini. V Leonišču v Ljubljani je umrl 61-letni hmeljski trgovec Ludvik Kaufmann iz Celja. Pokojni je bil dom iz Mannheima in je zadnja leta živel v Celju. Pokopali so ga v nedeljo popoldne na mestnem pokopališču v Celju.

— 37-letni lesni nakupovalec Franc Cvek s Sp. Hudinje pri Celju nakladal v Prekopi pri Vranskem les, je padel in si zlomil levo nogo v gležnju. Pri podiranju smrek v gozdu je padlo v soboto drevo na petletnega delavčevega sinčka Ivana Strmečkega iz Lokrova pri Celju in mu zlomilo desno roko. V petek je padel 19-letni trgovski vajenec Avgust Debenjak iz Celja pred celjskim kolodvorom in si zlomil levo ključnico. Istega dne si je 34-letni delavec Ivan Zupane s Sp. Hudinje pri Celju pri padcu na poldnevnih tleh zlomil levo roko. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

— Umrl je v Prešernovi ulici 22 v Celju 23letni progovni delavec Vincenc Devjak. V celjski bolnici je umrla v petek 63letna, v Braslovce pristojna Marija Cenetova, krošnjarka brez stalnega bivališča.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Življenjski jubilej vrlega planinca

V sredo 18. t. m. bo praznoval 60letnico življenja g. Ivan Šetina, dolgoletni upravitelj bratovske skladišnice na Jesenicah. Pred 60 leti se je rodil pri Sv. Lenartu v občini Zakot pri Brežicah kot sin uglednega poselnika in vrlega planinca Janeza Šetina, ki je bil znan kot očečen in za vedno Slovenec, zvest narodnik in sotrudnik Slovenskega Naroda.

Po konanih službah in po odslužitvi kadrskega roka je odšel mladi Šetina po svetu. Služboval je kot zasebni uradnik v raznih krajih. Bil je nekaj časa uradnik v papirnici v Goricanah, od tam pa ga je jeseni 1. 1907 pot zanesla na Jesenice, kjer je postal uradnik pri KID, kjer je zelo vestno opravil dolgo vrsto let svojo službo. Pred 20 leti mu je bilo poverjeno vodstvo tukajšnje bratovske skladišnice, nekaj let kasneje pa je postal njen upravitelj. V svoji službi, ki jo opravlja zelo vestno, ga vodi načelo, da se morajo interesi posameznika podrediti interesom skupnosti. V znatni meri je tudi Šetina zasluga, da si je bolnišnica bratovske skladišnice nabavila moderne zdravstvene naprave in da se v zadnjem delu v jesonih gladi modernizirala. G. Šetina je zelo vnet planinec. Dolga leta je bil učelnik jeziške podružnice SPD in se je mnogo trudil za napredek planinstva v jeseniškem okoliščju. Bil je tudi, več let član glavnega upravnega odbora SPD v Ljubljani. Zadnja leta se je mnogo posvečal čebelarstvu. Soproga Marica je v narodnem duhu, vzgoji sina in dve hčerki, ki pa so že preskibljene v politično borbo ni posegal, pač pa je bil vedno odločen naprednjak in je vedno izvršil svojo dolžnost, kadar je bilo treba. Že dolga desetletja je zvest naročnik »Slov. Naroda« in drugih naprednih listov. K njegovemu življenjskemu jubileju mu iskreno čestitamo tudi mi, željo, da bi ostal čil in zdrav še dolga leta!

Borba proti raku

Prejeli smo: V prejšnji sobotni številki Vaše a cenj lista z dne 7. decembra 1940 je v članku »Rak stana in trepnet naše dobe« v poglavju »Borba proti raku v Jugoslaviji« izostalo morda namenoma ime podznanega, ker bi sicer pravičen strokovnjak, ki je dobro poučen o razvoju borbe proti raku, tega najbrže ne prezrl. Iz članka samega je razvidno, da je glavno sredstvo za zdravljenje (ne pobjanje) rakastih obolenj radij. Če je to istina, potem je pač oni, ki je prvi začel zdraviti s tako množino radija, s katerim se morejo tudi težki raki zdraviti, pač vsaj eden izmed tistih, ki je p. o. p. s. razvoja borbe proti raku omembe vreden. vsaj toliko kakor oni, ki so dolgi in kot navstajilci vršiti, kar zapove pred tolik v zavodu, za katerega je podpisani najbrže prvi dal uradno p. budo, pred azal njegovo ustanovitev in predložil banski upravi tudi tozadevno vlogo, ki jo je dobil v roke bivši načelnik za socialno skrbstvo g. dr. Dolšak. Naslovil sem pozneje direktor davis na bivšega g. bana, v čalosti ki najbrže s niso pozabljivi, menim, da tudi v Vašem listu, sem vzpodbudil, naj bi se tak zavod ustanovil. Se preden se je v Ljubljani ustanovilo društvo za zaviranje in zdravljenje raka, sem jaz že imel sredstvo za to. Po ustanovitvi društva je bil na eni strani radij na razpolago, na drugi strani pa je bilo društvo, ki pa ni iskalo nikdar stika z onim, ki je imel radij in ki bi edini mogel tudi pomagati, kajti tudi takrat še je bil kakor danes rak strah in trepnet naša doba. Članek tudi navaja, da je bil 1. 1905. na pobudo omenjenega društva tečaj o zdravljenju in spoznavanju d. a. nost ki rakov. Predavatelj, med katerimi je bil tudi

podpisani, je bilo več, toda jaz edini sem imel takrat sredstvo zoper raka. Pri tem pa članek, ki bi rad moje ime popolnoma izbrisal iz kroga onih, ki so ustvarjali prvi boj proti temu najhujšemu sovražniku človeštva, popolnoma pozabim navesti da sem prav jaz na tem tečaju demonstriral pričujočim zdravnikom nad 20 ozdravljenih rakov pri ljudeh, ki bi brez močnega radija namerjali že zaradi tega, ker je imel tedaj tudi Zagreb, kamor so bolnike raie dirigirali, premalo radija za vse, ki so tam iskali pomoč. Najbolji dokaz za to je dejstvo, da je Zagreb nameraval kupiti moj radij.

Razen tega sem imel pri radiju ogromne gmotne žrtve. Kdo izmed onih ki objavljajo taka poročila, je imel kakke žrtve? Najbrže ni prispeval obolusa, morda še članok ne za borbo ki se je končala z zmago onih, ki so se zares borili. Se ni davno tega, ko je imel g. inž. Avčin, ki je nastavljen v protirakastem zavodu kot radiološki inženier in ki najbrže ni daleč od Vašega informatorija, predavanje o radiju v znanstvenem p. rodu slovnem društvu pred f. rumom mnoh. znanstvenikov in pred polno dv. rano mineraloškega inštituta. Med drugim je omenil, da je podpisani pri nas začel prvi zdraviti z radijem. Če bi g. inženier Avčin ne bil strokovnjak, bi gotovo ne bil izbran za predavatelja. Že sama njegova izjava neizpodbitno dokazuje, da Vaš meni najbrže dobro znani informator ni prikazal docela pravično razvo. borbe proti raku pri nas. Dr. Pogorelec Josip, šef primarij

ŠAH

Stojan Puc brzopotezni prvak Ljubljane

Par dni pred brzoturnirjem za prvenstvo Ljubljane sem razgovarjal z nekdanjim organizatorjem šahovskega življenja v Ljubljani. Med drugim se je dotaknil razgovor tudi bližnje šahovske prireditve. Svoj čas odlični šahist in organizator se je začudil, ko sem mu naštel, koliko klubov je v Ljubljani in s kakšnimi člani razpolagajo. Skromno je pripomnil: »Svoje dni je bil v Ljubljani samo en klub; prijetje kot bile ure, ki sem jih tam predvajal. Bolj kot beseda bi pa tega nekdanjega predavatelja šahovske igre prepračil o napredku šahovskega življenja v Ljubljani pogled v čvorano, kjer se je brzoturnir vršil. Skoro 50 rokov, večeralec in malo manj gledalcev je prisostvovalo zanimivi tekmi. Najbolj bi pa nekdanjega prijatelja šaha razveselilo dejstvo, da se je brzeza turnirja udeležilo prav lepo število mladih igralcev z velikim uspehom.

Brzoturnir, ki so ga ljubljanski šahisti že dolgo željno pričakovali, je trajal dva večera. V sredo so bila predtekmovanja. Prijava je bilo nad vse pričakovano mnogo in je bilo vodstvo pri številu 48 zaradi v naprej izvršenih priprav in pomanjkanju prostora prisiljeno odbiti še prihajajoče prijave. Tekmovalci so bili razdeljeni v 4 skupine po 12 igralcev. V vsaki skupini je bilo uvrščenih sorazmerno enako število že znanih rutinskih šahistov. Vodstvo prireditve je imel predsednik Slovenske šahovske zveze dr. Tone Bajc, pomagali pa so mu podpredsednik Hreščak ter prof. Čop in Müller. Posamezna kola so se prav hitro razvijala; vsako je prineslo kakšno senzacijo. Borba je bila v glavnem za vstop v finale, za kar je prišla v poštev iz vsake skupine le prva četvrtica. Za naslednje tri iz vsake skupine so bile določene manjše denarne nagrade. Turnir je bil prav zaradi tega zanimiv skoro za vse udeležence.

V I. skupini je zmagal Milan Vidmar z 10 točkami pred šiško, Poljanškom in Samoborom. Nagrajeni so bili: Kavečič, Kranjc in Pavlin.

V II. skupini je zmagal Stojan Puc z 10 točkami pred Požarjem, Preinfalkom in Cirilom Vidmarjem. Nagrajeni so bili: Langost, Omladič in Baznik.

V III. skupini je zmagal Sorli z 9 in pol točke pred Slokanom Vladom, Iskro in dr. Severjem. Nagrajeni so bili: Zupanc, Erker in dr. Vadnal.

V IV. skupini je zmagal Furlani z 10 točkami pred Ariglerjem, Samcem, Milnarjem. Nagrajeni so bili: Gabrovšek, Ribičič, Benedičič.

V finale so se spopadli člani L. š. k. ter C. š. k. Če upoštevamo, da se je tekmovalnj udeležilo tudi 6 članov Dvorskega š. k., 5 članov š. k. Triglava, 5 članov š. k. Korotana, po 1 član Železnice, Celja in Murske Sobote, dokazuje izid, da prva dva kluba posebno gojita brzopotezni šah. Zvali veliko sigurnost so pokazali člani C. š. k. Poznavalce moči ljubljanskih šahistov je presenetilo dejstvo, da so to pot odpovali sicer dobri brzopotezni igralci š. k. Triglava.

Finalni turnir je bil v četrtki v klubski sobi »Zvezde«. Ob bežnem pogledu na listo 16 udeležencev človek skoraj nikomur ni mogel odrediti možnosti, da se prebije na prvo mesto. Dobro razpoloženje, močna vo-

lja prav lahko izravna eventualno teoretično premoč. Turnir je bil res zanimiv od početka do kraja. V začetku je bil položaj prav nejasen, Milan in Ciril Vidmar, Puc, Sorli, Furlani, Slokan Vlado, Milnar — vsi so težili v ospredje, od znanih sta ostala Preinfalk in šiška. Ob srečni se je položaj v toliko razčistil, da so praktično prihajali za prva mesta v poštev le še Milan Vidmar, Puc, Furlani in Slokan. Z izredno sigurno in živahno igro pa je uspelo mlademu Pucu Stojanu, članu Centralnega š. k. osvojiti prvo mesto s 13 in pol točke. Izgubil ni nobene partije, le tri je remiziral. Drugo mesto je zasedel Milan Vidmar z 12 točkami. Tretje in četrto mesto sta delila Slokan Vlado in Milnar (10 in pol). Med nagrajence so se uvrstili še: Sorli, šiška, Furlani, Vidmar Ciril in Požar. Zmagovalci so prejeli tudi denarne nagrade in sicer od 120 din nazvalno. Mlademu Pucu je treba na doseženem uspehu vsakakor čestitati. Uspeh je popolnoma zaslužen in upajamo, da mu bo dal poleta za nadaljnji napredek. Prav tako tudi mladim članom L. š. k. Slokanu in Milnarju.

Prireditve je v celoti lepo uspela. V veliki meri je to zaslug predsednika zveze dr. Bajca ter predsednika medklubskega odbora Bizjaka Ferdinanda, ki sta oba med drugim tudi povečala nagračni fond. Ob koncu: finale je zopet potekal v znamenju borbe med L. š. k. in C. š. k. Centralni š. k. je dobil prvaka, naslednja tri mesta pa L. š. k. Bog daj, da bi kluba še dolgo drug drugemu ne pustila preveč naprej. Lepa medsebojna borba bo brez dvoma dvigala nivo našega šaha.

Izpred sodišča

Ljubljana, 13. decembra
ROKE SO GA PEKLE . . .

Lovske in ribiške tatove sodijo po § 322 k. z., ki določa, da se kaznuje z zaporom, kdor si prisvoji izven primerov utaje in tatvine tujo premočeno stvar. Kaznuje se tudi poizkus take tatvine. V posebno težkih primerih se kaznuje storilec z ječo do 5 let.

Pod obtožbo tega paragrafa sta bila delavec Jurij Podlakar in Ivan Sokič, oba iz Seničnega pri Golniku. Obtožena sta bila, da sta 15. avgusta lovila ribe v potoku Goriščici in v ribolovu Antona Adamiča in Mavricija Mayerja. Sokič ni prišel k razpravi, sodnik poedinec okrožnega sodišča dr. Pompe ga je sodil v odsotnosti. Obtožena so pri prepovedanem ribolovu zasledili orožniki. Sokič je stal v vilicami ujeti ribe, Podlakar pa je skušal v potoku in z rokami naganjal ribe proti njemu.

Sokič je že v predskavi priznal, da je hotel loviti ribe, Podlakar pa se je zagovarjal, da si je samo roke umival v potoku.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Praktični, izjave beseda din 1.— davek posebej. Za pisarne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO
Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din.

ZA VSAKO PRILIKO
Ljubljana in najcenejša oblačila si nabavite pri
PRESKER
Sv. Petra cesta 14

Poslužite se malih oglasov v »Slov. Narodu«

ki so naložili!

Pitavo štajersko PERUTINO v vsaki množini najceneje na stojnici »NIKO« na Vodnikovem trgu. 2685

KITSEJE
ENO VEČBARVNO JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

ku. Lovil je mravlje, ki so ga ujedle, roke so ga pekle, pa si jih je hladil v mrzlem potoku. Sorodni kmu svedca ni mogel verjeti in ga je spoznal na krivca, kakor tudi Sokiča, ter je prisodil vsakemu po 20 dni zapora. Sokiču bo sodišče sporočilo na dom, da je bil obsojen. Za izreko pogojne kazni ni bilo pravne podlage, ker sta bila oba obtožena z kaznovana.

BLAGE KAZNI TU NISO NA MESTU

Obsodba zidarja Vinka Lahovca in čevljarja Slavka Meštroviča iz Naklega pri Kranju, ki sta zakrivila smrt rezervnega poročnika Lojzeta Goloba s tem, da ga je Lahovec na Meštrovičevu podpihovanju z nožem zabodel, kaže žalostno sliko glede kaznivih dejanj zoper življenje in telo. Upravičena je zahteva pravnikov, da so potrebne strožje kazni za take zločine. Lahovec je bil obsojen na 5 let ječe, Meštrovič pa na leto dni ječe. Toda državni tožilec se je pritožil zaradi prenizke kazni.

Sodna statistika kaže, da so v vseh predelih naše države zlasti težke telesne poškodbe s smrtnim izidom v stalnem porastu. Kako nizko se cenijo življenje in zdravje sočloveka, za keno znevemno in zdravje smatra pri vsakem kraju živo vsak dan odigravajo epilogi teh žalostnih krvavih dogodkov. In kje so vzroki? Podivjanost in moralna pokvarjenost in predvsem tudi alkohol. Poostrene kazni za dejanja storjena v pijanosti, in sveda dosledno kaznovanje bodo najboljša sredstva za odvrnjenje od alkohola in s tem od zločina. Življenje je največja pravna dobrina in njeni kršitelji zaslužijo občutne kazni. saj so posledice teh kaznivih dejanj težke in po večini nepopravljive, za rodbine prizadetih pa često naravnost usodne. Določanje blagih kazni za zločine zoper življenje in telo po § 178-II k. z. ni na mestu in so zato pravniko naziranja, da je treba v tem pogledu normirati ostrejšo kazensko sankcijo: ječo najmanj 3 let.

Iz Novega mesta

1.836.636 din za podpore družinam vpkolicev. V času od 19. oktobra t. l. je bilo plačanih na področju novega sodišča rodbinam poklicanih na orožne vaje 1.741.183 din. Plošeni je bilo 3574. Pozitivno rešenih je bilo 3175. Okrožno sodišče je na pritožbo ugodno rešilo še 86 prošelj. Doklada se je podelila v tem času 5471 otrok, vrnjenih pa je bilo 7 podpor in odlokl v znesku 3.071 din. V novembru je bilo 277 v skupnem znesku 82.453 din. Nerešene so ostale samo prošnje, ki so dospele odboru ob koncu emavra.

Dolenjski grbi in Gače imajo sedaj po visoko zapadlem snegu sijajno smuko, ki jo je mladina priglaja marljivo izkoriščati. Najbolj so obkane Gače pri Crmošnjicah, kje, imajo smučarji prav lepo in udobno zatočišče pri Pečaverju.

Velika ciganska naloga. V sedanji hudi zimi je pričela tudi ciganom trda presti. Kmetje, ki so imeli letos prav slabo leto in so z živili preskrbljeni še za loobra dva meseca, kuste svoj najboljši volji ne bodo mogli, ustreči večjemu ciganskemu moledovanju, v mesto pa je ciganom prepovedan dostop. Spričo teh okoliščin so pričeli naši cigani krasti vse, kar jim pride pod roko. Tudi po gozdovih, kjer tabornjo, delajo kmetom z navzkrižno sečno občutno škodo. Pred dnevi so cigani izvršili več tatvin v okolici Crmošnjic. Zato so vaščani pričeli poditi cigane s svojega okoliša, cigani pa so se postavili odločno po robu in kmete napadli. V tem spopadu so cigani nekateri kmete tudi pošteno premlatili. Nekateri cigani so bili tako bojevitno razpoloženi, da so kmetom grozili celo z orožjem. V začetku so morali posredovati orožniki, ki so zaprli več ciganov.

Iz Škofje Loke

Za zopetno uvedbo polnočnega vlaka se je predvsem zavzelo na pristojnem mestu Tujskopremetno društvo. Hkrati se pripravljajo skupna spomenika vseh loških korporacij uradov in društev z zahtovo, naj se uklenjen vlak zopet uvede. Razlogi za nočni vlak na Gorenjsko so tako tehni in preprečevalni da morajo po našem mnenju prebiti na pristojnem mestu. Naš klic je: Vrnite nam odvzeti polnočni vlak!

Mleko se je podražilo. Gospodnje, ki nimajo krav v hlevu so bile te dni postavljene pred novo, za sedanje čase običajno dejstvo mleka se je podražilo za 50 par pri litru. Cena litru mleka je pri nas od sledi 2.50 din. Mleka na niso podražili povsod, marveč je ponekod.

Radioprogram

Torek, 17. decembra
Ob 7: Jutrnanji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček vseh lihih plosčec. — 12: Šramli in citraši (zvoček). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 14.10: Šolska ura: Bloke, zibelka našega smučarstva. Dvogovor — vodi Janko Sichel. — 18: Celo slovo koncert: prof. Lidova Sedbauer, pri klaviru prof. M. Lipovšek. — 18.40: Ustvarjalne sile v kemiji (prof. M. Adlešič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.25: Nac. ura. — 19.50: Gospodinja svetelonica (ga. Kelhar). — 20: Preljubno svetelje (ploščec). — 20.30: Stojni koncert: Večer koncertne suite (radijski orkester). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Samospevi Mirka Jelačina, pri klavirju prof. M. Lipovšek.

PRODAM
Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din

PREMOC
OKS-DRVA
audi

I. POGAČNIK
BOHORICEVA 5 — TEL. 20-58
Postrežba oreznidna!

ARDIE 250 ccm
vožen 3000 km, kot nov, zaradi bolezn zelo ugodno proda Joško Kristof, št. Vid pri Stični 38. 2878

Mnogovrstna izbira
okusnih jedil in izbornih pijač
v gostilni „Pri lovcu“
Rimska cesta 24 — Bleweisova c. 2
Telefon 46-95

Makulturni papir
proda
Uprava „Slovenskega Naroda“
Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 4

Edmund O' Hara: 57

Tajna profesoria Morbidusa

Roman

Kar je Townsendu šinila v glavo misel. Neznane v avtomobilu mu je govoril o steklenicah povsem zanesljivo z znanjem njegovega neznanega prijatelja. Če je pa bil ta neznan prijatelj Morbidus sam, zakaj se je sedaj delal, kakor da mu odkriva važno novico.

Detektiv je že hotel z nenosrednim vprašanjem končati to nesmiselno komedijo, ko je Morbidus naenkrat prebledel in se sklijučil v svojem naslanjaču. — Kaj vam je? — je vzkliknil Townsend prestrašeno. Ali ste bolni?

— Nič, nič, — je zastokal profesor. Glas mu je zvenel votlo. — Poslušajte me, do konca. Nimam več mnogo časa. . . Poslušajte me, to je zelo važno, — namreč. . . jaz poznam kemično formulo vseh sestavnih delov raznih vrst plinov, ki sem jih med svojimi eksperimentiranjem proizvajal.

— Da, in kaj potem? —
— Kaj me ne razumete? Saj to je prav tisto, kar potrebujete Russel, zaradi česar je sploh kupil mojo vilo, zaradi česar so me mučili in vlomili večkrat

v mojo hišo. Nič, nič, ne pozna te formule razen mene, samo jaz in nihče drugi.
Kar je koščeno telo starega profesorja zdrknilo s stola in zamolklo udarilo ob tla, pokrita s preprogo. Stisnjene starčkovske pesti so zakrilele nekajkrat po zraku. Na ustih so se mu prikazale pene.
Townsend je pokleknil k njemu. Osuplo je zrl na spačeno lice, ki je bilo malone posinelo.
— Gospod profesor . . . za božjo voljo, zdravnika pokličite.

— Ni . . . ni potrebno . . . — je zastokal profesor. Jaz . . . jaz . . . samo da veste
Glas mu je odpoval, toda naenkrat je neprijetno in rezko odjeknil v detektivovom ušesu:
— Zastrupil sem se.

Townsend je mečal. Krepko je držal profesoria za drhteče roke. Čemu bi ga vpraševal, saj je bil prepričan, da tu ni mogoče misliti na nobeno pomoč.
— Zastrupil sem se že pred pol ure, — je zahropel profesor. — Ali hočete vedeti zakaj? Ker bi me preganiali do konca močega življenja, ker nosim v možganih kemično formulo, ki je ne morem izbrisati, čeprav bi jo hotel. Vse te muke sem prenašal, ker sem hotel dočakati dan, ko bi moj plin pomagal človeštvu. To . . . je zdaj minilo. . . Tovarna strubenih plinov ne pomaga človeštvu. . . In vendar ne bodo imeli strupenega plina. — Ne, tega ne . . . je zastokal. Ne, ne, ne, meni me poleg tega bo pa takoj končano. In z nobeno mo izginila tudi moja formula in nihče je ne bo nikoli poznal.

Njegov glas je zamrl v tistem mrmranju. Townsend je vedel, da gre zdaj samo še za minute, in polagoma se je porodila v njegovih možganih zapegljiva misel: kako bi bilo, če bi temu malone že onesveščenemu starcu pojasnil, da se ne bo mogel osvetiti svojim sovražnikom bolje, nego če se jim osveti s tem, da bi njemu zaupal svojo tajno. Kaj, če bi mu povedal to?

— Umiral to, — je dejal Morbidus naenkrat jasno in mirno.
— Ali morem storiti kaj za vas, gospod profesor? Ali imate kakšno željo? — je vprašal tih.
Komaj viden nasmej je zaigral na starčkovem obrazu.
— Vi . . . vi ste moj edini prijatelj, — je zašepetal. — Zato sem vam hotel še vse povedati. Zelo težko je človeku, če mora umirati sam.

Kar je smehljaj izginil z njegovega obraza in profesorjevo telo se je iztegnilo. Razlegel se je strašen krik, potem se drugi, tretji.
Nekaj časa je trajalo, da se je Townsend zavedel, kaj se je zgodilo. Stari profesor je umirajoč klical besede in ževilke, številke in besede.
Naenkrat je Townsend vse razumel. V smrtnih krčih je stari profesor klical svojo tako skrbno čuvano tajno glasno v svet. Vedno znova iste številke in iste besede . . .
Kar je njegov glas utihnil, pretrgal se je. Townsend je ostal sam.

Vila iz sebe je zrl na rob novin, na katerem je bila njegova lastna roka, ne da bi sam vedel za to in proti njegovi volji zabeležila nekaj besed in nekaj števil.

send je vedel, da gre zdaj samo še za minute, in polagoma se je porodila v njegovih možganih zapegljiva misel: kako bi bilo, če bi temu malone že onesveščenemu starcu pojasnil, da se ne bo mogel osvetiti svojim sovražnikom bolje, nego če se jim osveti s tem, da bi njemu zaupal svojo tajno. Kaj, če bi mu povedal to?

— Umiral to, — je dejal Morbidus naenkrat jasno in mirno.
— Ali morem storiti kaj za vas, gospod profesor? Ali imate kakšno željo? — je vprašal tih.
Komaj viden nasmej je zaigral na starčkovem obrazu.
— Vi . . . vi ste moj edini prijatelj, — je zašepetal. — Zato sem vam hotel še vse povedati. Zelo težko je človeku, če mora umirati sam.

Kar je smehljaj izginil z njegovega obraza in profesorjevo telo se je iztegnilo. Razlegel se je strašen krik, potem se drugi, tretji.
Nekaj časa je trajalo, da se je Townsend zavedel, kaj se je zgodilo. Stari profesor je umirajoč klical besede in ževilke, številke in besede.
Naenkrat je Townsend vse razumel. V smrtnih krčih je stari profesor klical svojo tako skrbno čuvano tajno glasno v svet. Vedno znova iste številke in iste besede . . .
Kar je njegov glas utihnil, pretrgal se je. Townsend je ostal sam.

Vila iz sebe je zrl na rob novin, na katerem je bila njegova lastna roka, ne da bi sam vedel za to in proti njegovi volji zabeležila nekaj besed in nekaj števil.

Ura je odbila devet.
Liki preganjana zver je dirjal Townsend po ulicah. Lilo je kakor iz škafa. Townsend se pa ni zmenil za to, dirjal je naprej.

Ob motni svetlobi ulične svetilke je pogledal na uro. Pol desetih. Šele tedaj se je spomnil, da bi moral biti ob desetih na letališču. Počasi se je jel vračati v realni svet resničnosti. Od v. . . n. e. . . misli se je slednjič ločila ena edina, izločila se je želja, da bi čimprej opravil formalnosti poroke, da bi napravil konec tudi vsej tej zgodbi, pa naj bo že kakorkoli.

Pet minut pred deseto je vstopil v letalo, pripravljen za start. Mračno in malone sovražno so mu žarele oči. Liana je že čakala. In čeprav tudi prej ni bil nikoli prijazen z njo, je tudi ona opazila to izpremembo.

Neblena besede nista izpregovorila. Ogorčeno sta se gledala dva človeka, ki sta se pripravljala skleniti zvezo za vse življenje.
Townsend je prvi prekinil molk.
— Torej ostane pri tem. Ti zahtevaš, da se oženim s teboj?

— Tako je!
— In čeprav dobro veš da te ne ljubim?
— Zaenkrat je dovolj, da te ljubim jaz!
Liana je komaj vidno skomignila z rameni.
Townsend se je divje zarežal. Ali je bilo mogoče, da kaže človek svojo ljubezen na tako sovražno način?

Kraljev spomenik bodo odkrili 6. septembra 1941

Maribor se že sedaj pripravlja za pomembno slovesnost - Trg svobode bo reguliran

Maribor, 15. decembra. Kakor znano, je namen, da se spomenik viteškemu kralju Aleksandru I. Zedniti odkrije na Vidov dan 1. 1941. Z velikimi slovesnostmi Spomeniški odbor vodi zaključne priprave, ki naj Maribor čim bolj približajo slavnostnemu dnevu, ko bomo lahko izpričali svojo globoko ljubezen do nepozabnega ljubljenskega kralja do mladega kralja Petra II. in brezviseznega kraljevskega doma.

V smislu načrtovalne in v zvezi s postavitvijo spomenika na Trgu svobode tudi preureditve in regulacija trga samega. Za dalje časa so delavci tukajšnje ustredne stavbene tvrdke inž. Jelenec ter inž. Šlajmer zaposleni z začetnimi zemljskimi deli na mestu, kjer bo stal kraljev spomenik. Sedaj se rešeno tudi vraščanje regulacijskih stroškov, ki jih je prevzela mariborska

mestna občina. Regulacijski stroški so preračunani na 708.000 dinarjev. Razen tega je upoštevati še izdatke, ki jih bo imelo mestno električno podjetje pri ureditvi razsvetljave na tem trgu. Računajo, da bodo znašali ti stroški okoli 320.000 d.n. V sedanjih časih pa cene materialu iz dneva v dan naraščajo. Zaradi tega bo poskrbljeno, da so ves material že sedaj nabavili in kupili, da bi stroški ne narasli. Če bi se zgodilo, da bi regulacijski stroški nepričakovano narasli, potem se bo povslej kril iz proračuna regulacijskega sklada.

Regulacijska dela se bodo takoj pričela, čim bo ugodno vreme. Sporedno bodo potekala dela za spomenik samega. Trg svobode bo dobil obliko modernu in okusno urejenega trga, ki bo posevno v skladu s slogom in veljavnostjo samega spomenika.

Lepo zborovanje naših prosvetnih pionirjev

Učitelji sreza Maribor-desni breg so se zbrali v Narodnem domu - Zanimivo predavanje šolskega upravitelja Kontlerja o novi Lutorjevi pisavi

Maribor, 15. decembra. Te dni je bilo v Narodnem domu zborovanje učiteljskega sreza Maribor-desni breg. Zborovanje je vodil šolski upravitelj Sina Petrovič iz Brezja. Pozdravnim besedam je sledilo zanimivo predavanje šolskega upravitelja g. Julija Kontlerja iz Studencev o novi Lutorjevi pisavi. Predavatelj je tehtno razložil dobre in slabe strani stare in nove pisave. Za novo pokončno pisavo, ki je gladko tekoča in enostavna, govorijo praktični, estetski in tudi higienski razlogi. Nova pisava tudi razdeli prostor med posameznimi črkami. Prostor je pravilno in lčno izpolnjen, veza je naravna. Predavatelj je izrazil mnenje, da je globalno čitalna metoda pri nas nepotrebna zaradi prevlekega števila dece v razredih in je naša pisava fonetična. Teško je tudi premostiti prepad od glasu do črke. Naravni prehod je v uporabi fonemike. Izrazil je tudi mnenje, da je pisava

nje v sodobni šoli del celotnega šolskega dela in se zaradi tega ne more uveljaviti kot samostojen predmet.

Zbrano učiteljsko je z zanimanjem sledilo izvajanjem. Izrazilo je željo, da bi videlo uporabo nove pisave v praksi. Predavatelj je bil za svoja izvajanja deležen toplega priznanja. Končni razgovor bo po ogledu nove pisave v predavateljevem razredu.

Sledila je obravnava raznih tekočih in aktualnih zadev, ki segajo v poklicno, stanovsko in življenjsko področje našega učiteljskega, ki je izrazilo svoje želje v posebni spomenici. Med drugim zahteva učiteljsvo izpolnilo zaostanka drugega druginjskega razreda gradbenega okolja Maribor mesto, ki so jih upokojenci in aktivni železničarji že dobili. Tudi kurivo naj bi se dajalo v naravi, saj ni gotovina za kurivo v nikakem razmerju s cenami kuriva.

Potrebe in življenje na Tezmem

Zaposlitev brezposelnih pri izgradnji Tezenske ulice - Razgibanost društvenega življenja

Tezno, 15. decembra. Kakor čujemo, bo skušala občinska občina zaposliti svoje brezposelne na ta način, da bo izgradila Tezensko ulico skozi gozd. Posedniki parcel so že pristali na razširjenju. Ta sklop je zelo razveselil Tezenčane, ki bodo dobili z izgraditvijo te prometne žile lešo in udobno vsi ti občinski urada Seveda bodo vsi ti tudi brezposelni, ki ne bodo navarani na podporo občine Obenem bo reguliran tudi del obrežja ob Dravi pri brodu, kjer voda zelo nevarno izpodizeda zemljo. Tezenčani trdno upamo, da ne bo ostalo samo pri skopih, in da bodo n-š brezposelni kmalu dobili delo in zaupnik.

Naj omenimo še razgibanost našega družabnega in društvenega življenja. Sokolski odskri diletanti nas bodo v kratkem prijetno presenetili z novo igrjo, treba pa bo misliti tudi na do-tno orclovo toletnice. - Večeri po naših tezenskih

javnih lokalih so navzlic dražnji precej zabavni in zanimivi. Tezenčani imamo tudi svoje posebnosti. Pri Dovcu se zbirajo »piparji«, pri Kozlju »kvartaši«, ki bodo kmalu dobili svojega moistra pri Plohu naši kečarji, ki so si nedavno priborili v preizkušnji z »Merkurasi« pri Senici v Mariboru lepo zmago. Ta zanimiva olimpiada se bo ponovila bo žilji meščanov na tezenskem terenu, kjer bodo domači »asi« že požarali kaj znajo. Vendar jim tudi k tej zmagi čestitamo.

Tezenčani mislimo tudi na siromašna šolska deco. Pridno zbiramo prispevke za šolsko kuhinjo, vendar pa je vsota še daleč prenizka, če h čemu nuditi v zimskih mesecih zadostno hrano tolik mu številu pomoči potrebne šolske dece. Med ubožimi šolskimi otroci je mnogo takih h. ki so nutno potrebni čevljev in oblike. Tudi na to moramo misliti!

Pretresljiva smrt mladega dijaka

Po nesrečnem naključju ga je ubila dinamična patrona

Pojčane, 15. decembra. Včeraj popoldne se je raznesla vest, da so našli 18letnega dijaka IV. meščanske šole Stanka Tutnerja mivega.

Simpatici in prijatelji mladenič, ki so ga povsod radi imeli, je bilo usodnega dne še v šoli. V meščanski šoli v Slovensko Bistrico se je vozil z vlakom. Ko se je okrog 14. pripeljal z dijaki v vlakom domov v Poljane, se je še po prihodu v vlak nekaj časa razgovarjal s tovariši, nakar je izročil enemu izmed njih akkoviško šolskim potrebščinami. Čes, naj jo odnese domov, ker ima še opravke in bo prišel kasneje za njim. Kmalu zatem je odšel tudi obojni Tutner ob oči, ki vodi iz Pekla v Poljane. Čez nekaj časa so začeli strašen pok in ko so ljudje prihiteli v bližino, so našli na tleh truplo mladega človeka. Ki mu je močno razstreljivo pretrgalo ni življenja. Komisija, ki je pripeljala kmalu nato na kraj n-sreče je ugotovila, da je grozno in takolišno smrt povzročila dinamična patrona. Eno so že našli v njegovem žepu. Pokojnik je že pred dnevi dejal, da si mora prekrižati dinamičnih patron. Čes, da bosta z o'etom razstreljevala drevesne štore, zato ni iz-

ključeno, da se je pripetila nesreča pri manipuliranju z dinamično patrono. Po ogledu so pokojnikovo truplo p-nesli v mrtvašnico.

Pokojnik Stanko je bil izredno tihga in milega značaja. Bil je zelo delaven mladenič. Vžival je zaupanje pri svojih učiteljih in tovariših ter je imel v razredu vse važnejše funkcije. Bil je predsednik pomladka Jadranske straže ter Rje-er križa ter se je povsod z uspehom udeleževal, vendar pa ga šola ni posebno veselila. Imel je več veselja za domača in druga dela, kakor za učenje. Posebno ga je veselila železničarska služba. Ze v preteklih počitnicah je bil vesel, če je lahko delal na prozi. Prosil je tudi že za sprejem v železničarsko šolo in je tudi napravil izpit, toda pri izbiri je bil odklonjen, kar ga je zelo potrlilo. Od takrat da je se je itak tih mladenič še bolj zaprl vase in vedno nekaj premišljeval, kakor, da bi stliti, da ga bo nekaj doletelo. Zaprta potrte starše in sestro, ki ne morejo razumeti, da jim je usoda vrela edinega sina in brata. S prizadeto rdečino vsi iskreno sočustvujejo, saj je vsem žal za slupatnega mladeniča.

Mariborske in okoliške novice

— Zalna seja mariborskega mešnega sveta. Drvo ob 18. bo v mestni posvetovalnici žalna seja mariborskega mešnega sveta v počastitev spomina ministra za prosveto, predsednika senata in častnega meščana mesta Maribora dr. Korčeca.

— Zalna seja mariborskega mešnega odbora JRZ je bila za pok. g. dr. Korčecem včeraj dop. ob 10. v dvorani na Aleksandrovi cesti 6. Spominski govor je imel 11. vodil po razstavi prof. Kavčič, pa tudi Primožič-Zeivo razstavo v beli dvorani Sokolskega doma.

— Številno občinstvo si je včeraj dopolnje ogledalo likovno razstavo članov »Brazde« v Narodnem domu, kjer je ob 11. vodil po razstavi prof. Kavčič, pa tudi Primožič-Zeivo razstavo v beli dvorani Sokolskega doma.

— Maksimalni enovniki za jedila in pi-ječe bo veljal odslej v mariborskih pogostinskih podjetjih.

— Glede prevzema Grške kleti so v teku pogajanja med mestno občino in lastnikom kavarna »Astorije« g. Petanom.

— Številni smučarji so jo mahnil včeraj na Pohorje, kjer je bilo obilo smučarske zabave. Včeraj popoldne je zopet narahlo naletal sneg.

— Cene plinu bo zvišala mestna plinar- na in sicer za 50 par pri prvih 10 kub. m porabe. Podražitev utemeljujejo s splošno podražitvijo.

— Počinitelj električnega toka. Od 1. marca do 1. novembra bodo pocenili električni tok za kurjavo in ogrevanje, tako da bo tedaj cena za kilovatno uro 90 par.

— Mestni preskrbovalni urad n-ustanovljen. V smislu sklepa mešnega sveta ima tudi Maribor svoj občinski urad za preskrbovanje. Dolej je mariborska mestna občina že najela pri Pok. zavodu posojilo 3 milj. din, s katerim so bile nakupljene velike množice pšenice, drv, masti in drugih življenjskih potrebščin. Odslej bo vodil preskrbovanje poseben urad, ki mu načeluje mestni župan dr. Juvan.

— Zvišane mezde. Spričo draginje so se zvišale mezde tistim občinskim delavcem, ki so zaposleni pri javnih delih. Nekvalificirani samski delavci bodo prejeli na

uro 3.50 (prej 3), poročeni 4 (prej 3.50). Kvalificirani samski delavci bodo prejeli 4.50, poročeni pa 5 (prej 4).

— Razpisano je mesto zdravnika uradniškega pripravnika v tuk. splošni bolnici. Prošnje je vložiti do 15. jan. pri banaki upravi.

— »Zlata nedelja«. V nedeljo pred Božičem dne 22. decembra bodo trgovine v Mariboru odprte ves dan, v torek 24. decembra pa bodo poslovale mariborske trgovine samo do 17. in celikatesne do 19.

— Ljudska univerza v Mariboru. V ponedeljek 20. t. m. bo predaval g. Karl Šumenjak o sugestiji in hipnozi. Predavatelj bo prikazal najprej teoretično ozadje sugestije in hipnoze na osnovi dognanj, medicine in psihologije. Prikazal ju bo kot prirodne pojme, ki nimata ničesar skupnega z misticizmom in magijo poklicnih hipnotizerjev. Teoretičnemu uvodu bo sledil eksperimentalni del, kjer bo predavatelj skušal s pomočjo primerih medijev prikazati bistvo in jedro svoje teme.

— O napadih iz z'aka je govoril v petek v mariborski Ljudski univerzi prof. Stanko Mo.ic. V svojem s številnimi akciji slikami opremljenem predavanju je razložil predavatelj nevarnosti plin-skih in bombnih napadov. Na podlagi izkušenj iz svetovne, pa tudi že iz sedanje vojne je predavatelj orisal tudi glavna načela obrambe, ki se je posebno v zadnjem času že zelo izpopolnila. Prisotnega je bilo mnogo občinstva, posebno iz vrst mladine in vojaških krogov.

— Poročili so se v zadnjem času v Mariboru elektriški monter Rudolf Petek in gđ. Zofija Crepinko, rudar Jožef Šemljak in gđ. Notburga Jesel, občinski službenec Alojzij Gorican in gđ. Antonija Skerbiševa, žel. uradnik Maks Klasič in gđ. Ljudmila Dolničarjeva, trg. nameščenec Ivan Žižek in gđ. Alojzija Mariničeva, tov. delavec Franc Hriberšek in gđ. Ana Turkova, tehnik Peter Kranj in gđ. Leopoldina Pulkoval, zas. uradnik Engelbert Janež in gđ. Ivanka Satičeva, kovač Martin Volovšek in gđ. Julijana Resnikova. Obilo sreč!

— Poročila sta se včeraj v tukajšnji stolnici gđ. Sonja Lavrončičeva in poročnik g. Marjan Smerdu. Novoporočencema obilo sreč!

— Zlata zapetna ura med stojnicami. Vdova Ivanka Dolinarjeva, stanujoča v Orožnovi ulici, je na žiliskem trgu našla med stojnicami zlato žensko zapetno uro. Lastnik naj se zgleda na policiji.

— Najbja moškega kolega v gozdu. Upokojeni stražnik Josip Seražin je našel v betnavskem gozdu moško dvoletko z ev. št. 2-120559-19. Kolo je moralo biti že delj časa na mestu, kjer je bilo najdeno. Lastnik na jse zgleda na policiji.

— Odprta noč in dan so groba vrata... V Mariboru so umarli vdova po čevljarškemu mojstru Marija Krola, stara 79 let, državni cestar Ivan Leuder, stara 54 let, žena poljskega delavca Neža Majhenič, stara 72 let, tapetnikova žena Alojzija Loknerjevet, stara 58 let, viničar Ivan Gobec, star 66 let. Zaljubljenim svojim naše globoko sožalje!

— O tem in onem. V Hajdošah je sporošnilo na ledu 17letnemu kovaškemu pomočniku Josipu Vindiču, ki si je pri padcu zlomil levico. — 14letni delavec sin Alojzij Šeruga si je s koso poškodoval desno nogo. — Sod nafta je padel na nogo 23letnemu delavcu Martinu Toplaklu iz Rač ter mu jo poškodoval. Vsi ponesrečenci se zravilo v bolnico. — Terezija Kaukler z mestne periferije si je hotela v obupu končati življenje, pa so v zadnjem hipu njeno namero preprečili.

— Žeparska nadloga. Drzen žeparski zlikovec je izmaknil Matildi Rauslovi, ko je kupovala na trgu, denarnico, v kateri je bilo 220 din gotovine. Žeparju so na sledu.

— Ničice ne uživa pardona pri tatinskih zlikovcih. O tem se je prepričal tudi hlapec Franc Špalič, ki mu je nekli zlikovec odnesel iz njegove sbe poleg hleva srebrno žepno uro z verižico, vredno okoli 300 din. — Zasebnici Luciji Puntirker pa so odnesli iz njenega stanovanja v Franciškanski ulici dva para čevljev, vrednih okoli 500 din. Osumljen je tatvine mlajši bratač, ki se je malo pred tem potikal okoli stanovanja.

— Pri delu se je ponesrečil v tvornici Zlatorog delavec Ignacij Moškon. Padel je z o'ra in dobil poškodbe po vsem telesu. Prepeljali so ga v bolnico.

Iz Šoštanja

— Aeroklub v Šoštanju ustanovljen. V sredo zvečer je bil ustanovni občni zbor šoštanjskega aerokluba. Zanimanje za sinji sport v Šoštanju ni novo. Že predlansko leto je bila ustanovljena jadrnalno-letalska skupina, ki je zgradila tudi prvo jadrnalno letalo. Nekaj članov jadrnalne skupine je napravilo tudi prve izpite iz jadrnalnega letanja. Z ustanovitvijo aerokluba bo hvale vredno in koristno prizadevanje jadrnalne skupine gotovo dobilo trdnjšo osnovo. Na obnem zboru si je jadrnalna skupina postavila delovni program za prihodnje poslovno leto: zgraditev dveh golških aparatov tipa »Zigling« in enega prehodnega letala tipa »Salamander«. Novoustanovljeni aeroklub bo skušal organizirati tudi mladinski delovni odsek. V prvi odbor so bili izvoljeni: predsednik dr. Stane Medic, podpredsednik Srečko Bobičič, tajnik Vladimir Skubin, blaginčar-ka Cilka Trobec, odborniki: Valter Muhovec, Marija Stravs, dr. Jože Gorčan, Ivo Svet, Milan Znidarič in Drago Lukman. Odbor jadrnalno-letalske skupine tvorijo: predsednik Valter Muhovec, tajnik Vladimir Skubin, blaginčnik Herbert Končan, tehničar vodja Tone Kosi, gospodar Jože Fec, odborniki: Karel Šoln, Milan Šoln in Maks Dvornik.

— Uspelo predavanje Vekoslava Bučarja. Sokolsko društvo v Šoštanju je v torek zvečer otvorilo vrsto prosvetnih predavanj. Prvi prosvetni večer je bil posvečen Bolgerji. Otvoril ga je društveni podčastosta Drago Kerba, nakar je Vekoslav Bučar predaval o Bolgeriji, o vlgi, ki je imela ta mlada slovanska država v zgodovini, o njenem narodu, ki je poln slovanske krvi in borbenosti. Predavanju je sledil film o sokolskem zletu v Sofiji.

— Jezikovni tečaj. Poverjalstvo društva absolventov trgovskih šol je pridrilo že več članskih sestankov, na katerih se je bavilo s stanovskimi zadevami. V prihodnjem letu bo z 10. januarjem otvorilo jezikovne tečaje za nemški, francoski in italijanski jezik. Vsi, ki želijo o tečajih podrobni informaciji, naj se zgledajo pri tajnici poverjalstva gđ. Mar. Medvedovi.

— Konzum tobaka v novembru. Na območju šoštanjskega glavnega oddelka finančne kontrole je v novembru dosegel konzum tobaka vsoto 285.246 din (lani 195 tisoč 496 din).

Za božičnico siromašni deci v obmejnih šolah

Narodna zbirka CMD je dosegla vsoto 232.039 din - Doslej je CMD izdala za letošnje božičnice 310.000 din

Danes smo zaključili narodno zbirko, ki je dosegla 232.039 din. K temu nad vse razveseljivemu in uspešnemu zaključku je pripomoglo toliko požrtvovalnih darovalcev in sodelavcev, da tudi pri tej priliki ne moremo mimogleda tega dejstva, ne da bi se prav vsem ponovno in najiskrenejše zahvalili.

Celotna narodna zbirka je določena za prireditev letošnjih božičnic na šolah in v krajih, kjer je to najbolj potrebno. Poleg tega pa je družba iz drugih dohodkov in sredstev določila še nadaljnji prispevek, tako da bo v te namene izdanih letos iz družbene blaginje vsega skupaj nad 310.000 din. Delečno bo božičnic okoli 140 šol

ter so bila te dni darila razposlana za severno mejo in Prekmurje v glavnem iz Maribora, na kočevsko stran pa iz Ljubljane. Vse naše tamošnje podružnice in zavezne šole prosimo, naj se točno držijo navodil, ki so jih prejeli in naj nam čim prej pošljejo potrdila o prejemu blagu in čevlji ter nato poročilo o izvršenih božičnicah.

Naša javnost pa, ki je s tako zglednim razumevanjem sodelovala pri naši akciji, bo v kratkem tudi točno obveščena o krajih in vrednostih, ki so jih prejelo posamezne šole.

Ljubljana, 14. decembra 1940.

Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Kako se bo obnesla podražitev tramvaja?

Zaradi podražitev tramvajske voznine se čutijo redni potniki zelo prizadeti

Ljubljana, 16. decembra. Tudi tramvaj nam ni prizanesel, tudi njemu moramo od včeraj plačevati draginski davek. Podražitev tramvajske voznine sicer ni bila povsem nepričakovana, zlasti še po glasovih, da se bo podražila električna energija, pač pa se je marsikdo čutil, zakaj niso počakali vsaj še 14 dni, do novega leta. Znano je, da se bo električna podražila šele 1. januarja. Ne vemo, kako uprava tramvaja upravljuje podražitev, morda z zvišanjem plač uslužbenstvu, odnosno, da bo uslužbenec plačalo božičnico. Morda nam bo to še pojasnila. Najbrž uprava podražitev zato ni prej napovedala, ker bi napoved ljudi vznemirila in bi prišlo do protestov v časopisju.

Seveda pa ljudje niso mogli sprejeti podražitev mirno, na kar pa so bili v upravi najbrže pripravljivi v minenju, da se bo vihar kmalu polegel in da je v začetku pač treb potpeti. Tako bi bilo vse v redu, če bi podražitev ne imela nobenih drugih posledic. Menda se uprava dobro zaveda, da je vsaka podražitev voznine nevarna, saj se je pokazalo tudi že v Ljubljani. Višina voznine vsekakor vpliva na število potnikov in nedvomno tudi ta podražitev ne bo ostala brez posledic; vsaj v začetku se bo število potnikov zmanjšalo. Ali je podražitev voznine pred novim letom le preizkušnja za določitev voznine v prihodnjem letu, ali so pa cene deflativne? Tega ne vemo.

Brez posebnega truda nam uprava lahko dokaže, da dohodki na račun voznine ne krijejo vseh izdatkov, ki so posebno veliki zaradi odplačevanja anuitet za številne investicije. Znano je, da je doslej mestna občina prav za prav doplačevala za vsakega potnika precej visok odstotek, to se pravi voznina ni bila dovolj visoka, da bi brez pripevka mestne občine Splošna malozeleniška družba lahko krila vse svoje iz-

datke. Samo po sebi se pa razume, da se primanjkljaj zmanjšuje z naraščanjem prometa. Tramvajskega prometa v Ljubljani je v zadnjih letih razveseljivo naraščal, tako da so lahko resno razmišljali o novih investicijah. Tako bi n. pr. lahko že dobili tramvajske proge tudi proti Posavju na Tyrševi cesti, če bi delo ne bilo odvisno od modernizacije ceste. Znano je tudi, da je družba investirala letos nekaj za podaljšanje proge v Mostah in za preureditve na progi pošta-Vič.

Škrib, da bo podražitev morda imela tudi druge posledice, je upravičena; 50% podražitev nedvomno ne bodo mogli sprejeti vsi dosedajni redni potniki. Mnogi se tudi ne bodo mogli spriznati z nekaterimi drugimi spremembami v predpisih o prodaji voznih listkov. Mislimo predvsem na predpis, da je posled dovoljena prodaja jutranjih voznih listkov samo do 7.15. To je tudi podražitev. Doslej so jutranje listke prodajali do 7.30 in te ugodnosti so se poškuševali mnogi potniki. To je seveda v veliki meri pripomoglo, da je bil v jutranjih urah navadno hudo naval na tramvaj. Ali so sedaj določili prodajo jutranjih listkov samo do 7.15 prav zaradi velikega navala potnikov? Potniki z mesečnimi in tedenskiimi voznicami bodo seveda zadovoljni, če se jim poslej ne bo treba več tako brniti za vstop v tramvaj zjutraj, ne moremo pa reči, da bo zaradi tega potnikov teh vrst znatno več.

Prve dni po podražitvi se ni moglo presoditi, kako bo vplivala dražja voznina, vsekakor pa bo sedaj marsikdo začel se bolj varčevati pri tramvaju, kar se je nekoliko poznalo tudi včeraj (a ne le zaradi tepega vremena). Upoštevati je treba, da je podražitev zlasti prizadela redne potnike in tiste revarše, ki se poslužujejo tramvaja ob slabem vremenu, posebno pozimi, ko se ne morejo voziti s kolesi.

Horoskop za tekoči teden

od 16. do 22. decembra 1940 glede na planetne tranzite s položajem Sonca ob rojstvu

Ljubljana, 16. decembra.

Rojni med 22. januarjem in 19. feb. varjem (Vodnar): Rojenim v dneh okoli 1. februarja sijajo prijazne zvezde in lahko v tem tednu kaj dosežejo.

Rojni med 20. februarjem in 20. marcem (Ribe): Rojenim okoli 1. marca naj pazijo na svoje zdravje in naj bodo previdni v gospodarskih poslih.

Rojni med 21. marcem in 21. aprilom (Oven): Rojenim okoli 1. aprila imajo srečen čas za vse, kar je v zvezi z računji in avtoriteto.

Rojni med 22. aprilom in 21. majem (Biki): Resen teden za vse, ki so rojeni v aprilu in v začetku maja. Previdnost in skrbnost v vsem je potrebna.

Rojni med 22. majem in 21. junijem (Dvojček): Pazite na svoje zdravje vodite skrbno vse račune in bodite previdni v korespondenci.

Rojni med 22. junijem in 22. julijem (Raki): Kritični aspekti za rojene v juliju.

V vseh opravkih je previdnost na mestu.

Rojeni med 23. julijem in 23. avgustom (Lev): Nekoliko kritičen teden za rojene v juliju, za ostale pa srečen čas, če niso že na zavoženih potih.

Rojeni med 24. avgustom in 23. septembrom (Devica): Obetajo se uspehi v finančnih zadevah in tudi v družabnem življenju, toda ne brez vmesnih motenj.

Rojeni med 24. septembrom in 23. oktobrom (Tehtnica): Rojenim v zadnjih dneh znamenja imajo zelo srečen čas, če jim ga ne greni slabo zdravje.

Rojeni med 24. oktobrom in 23. novembrom (Škorpion): Diplomati bi rekli: Sprjono napeta situacija.

Rojeni med 24. novembrom in 22. decembrom (Strelce): Zadovoljstvo so obeta rojenim v zadnjih dneh znamenja.

Rojeni med 23. decembrom in 21. januarjem (Kozorog): Rojenim v prvih dneh znamenja se obeta marsikaj, kar je s srečo v sorodu.

K. B.

Iz Celja

— Razstava akad. slikarja prof. Alberta Sirka je bila otvorjena v nedeljo ob 11. dopoldne. Umetnosti zgodovinar prof. dr. Franjo Šijanec je pozdravil navzoče zastopnike vojaških in civilnih oblastev in uradov, društva, Celjskega kulturnega tedna in tiska ter številne prijatelje in znance prof. Sirka. Nato je omenil veliki sloves mojstra Sirka. Sedanja njegova razstava je posvečena našemu Jadrnu in očituje izreden napredek prof. Sirka kot marlinista, mojstra barv in sujeta. Ob zaključku svojega govora je čestital prof. Sirku k njegovemu velikemu napredku. Predsednik Celjskega kulturnega tedna, prof. dr. Pavel Strmšek je omenil, da je prof. Sirk odličan član Celjskega kulturnega tedna. Govornik se je spomnil smrti dr. Antona Korčeca, nato pa je izročil prof. Sirku red sv. Save IV. stopnje, ki je pripel tik pred razstavo iz Beograda v Celje. Prof. dr. Strmšek je prof. Sirku čestital k priznanju z najvišjega mesta, nakar se je odklovanec kratko zahvalil. Prof. dr. Šijanec je še prečital pozdravno brzojavko predsednika ljubljanske »Lade«, prof. Ivana Vavpotiča. Razstava je zelo pestra in bogata ter obsega 47 oij, 2 akvarela in 1 sliko na steklo. Pretežna večina slik prikazuje naše morje, njegovo obalo in motive iz pomorskega življenja. Ta lepa in zanimiva umetniška razstava bo odprta do 27. t. m. in bo gotovo privabila mnogo obiskovalcev.

— Razmere na delovnem trgu. Pri celjski borzi delo je bilo 10 t. m. v evidenci 433 brezposelnih (248 moških in 187 žensk) nasproti 400 (214 moških in 186 žensk) dne 30. novembra. Delo dobijo po 1 strojni

ključavninar in kovaški pomočnik, 5 služkinj, 4 kmečke dekle, 2 kuharici ter po 1 matakarica in postrežnica.

— Zalna seja mestnega sveta ob smrti dr. Antona Korčeca, častnega člana mestne občine celjske, bo danes ob 17.

— V celjski bolnici sta umrli 34-letna dnarica Marija Robova iz št. Pavla pri Prebrodu in 47-letna dnarica Jožefa Oster čeva iz Turnovec pri Rogoški Slatini. V Lomnici v Ljubljani je umrl 61-letni hmeljski trgovec Ludvik Kaufmann iz Celja. Pokojnik je bil dom iz Mannheim in je zadnja leta živel v Celju. Pokopali so ga v nedeljo popoldne na mestnem pokopališču v Celju.

— Zrtve nesreč. Ko je 57-letni lesni nakupovalec Franc Cvek s Sp. Hudinje pri Celju nakladal v Prekopi pri Vranakem les, je padel in si nalomil levo nogo v gležnju. Pri podiranju smrek v gozdu je padlo v soboto drevo na petletnega delavčevega sinčka Ivana Strmečkega iz Lokrovc pri Celju in mu zlomilo desno roko. V petek je padel 19-letni trgovski vajence Avgust Debenjak iz Celja pred celjskim kolodvorom in si zlomil levo ključnico. Istega dne si je 34-letni delavec Ivan Zupanc s Sp. Hudinje pri Celju pri padcu na poledelnih tleh zlomil levo roko. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

— Umrl je v Prešernovi ulici 22 v Celju 28letni progovni delavec Vincenc Divjak. V celjski bolnici je umrl v petek 65letna, v Braslovče pristojna Marija Cenetova, krošnjarka brez stalnega bivališča.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

